Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана | № 151 (14262) | 1976 оной июниин 27, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Юрий Устинович Морозов Прибайкалиин аймагай ...анцын леспромхоздо жолоошоноор хүдэлдэг. Ажалай ...дар Солын ордента энэ жолоошоной томодхогдоhон ...шаж арбадахи табан жэлэй түрүүшын табан hара соо ...795 кубометр модо шэрэхэ түсэбтэй байhан аад, ...246 кубометр модо шэрэhэн байха юм. Түрүү жолоо...он Ю. Морозов КПСС-эй райкомой гэшүүнээр hунгаг...дхан.

Дулмажап Доржитаровна Будаева Сэлэнгын аймагай ... партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо арба гаран жэлэй ...шада хонишоноор хүдэлжэ ябана. Байгша ондо бэрхэ ...шон 100 эхэ хониноо 112 хурьга абаад, hайнаар ...жүүлжэ байна. «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордента Дулма... Доржитаровна олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй...р хабаадажа байдаг. Тэрэ ажалшадай депутадуудай ...агай Соведэй депутат юм.

Доржо Хапхаранов Түнхэнэй аймагай Саянай совхоз... hаалишанаар хүдэлхэдөө 3 удаа совхозойнгоо чемпи...ой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. Залуу коммунист Доржо ...харанов байгша оной түрүүшын таба hарын дүнгөөр ...эн бүриhөө 1412 килогамм hү haaгаад байна. Ажалай ...ан Тугай ордента hаалишан энэ оной хабар Москва ...додо үнгэргэгдэhэн хүдөө ажахын түрүүшүүлэй Бүхэ...эзна суглаанда хабаадалсаhан юм.

ЗУН—ЕХЭ hҮНЭЙ ХАhА

Республикымнай ажалай үдэр

hААЛИМНАЙ ДЭЭШЭЛЖЭ ЗАХАЛАА

Зунай бэлшээриин үедэ үнеэдээ hайнаар манаад байбал, ехэ hүнэй гаргаша багатайгаар абтаха байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Тиин манай hаалишад hү ехээр hаахын түлөө мүнөө ехэхэн хүсэл оролдолготойгоор хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэр hүүлэй жэлнүүдтэ нилээд амжалта туйлаа. Жэшээнь, колхознай гүрэндэ hү худалдаха үнгэрhэн табан жэлэй түсэбые 2378 центнерээр үлүүлэн дүүргээ hэн. Олохон hаалишад табан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь холо урид бэелүүлhэн байха. Тэдэнэй тоодо манай Субаряагай фермын hаалишан Д. Митыпова, Хангирай фермын —Д. Хамаева, Ц-Д. Намсараева, Б. Намсараева гэгшэд оролсоно. Би юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб 3 жэл 9 hара соо дүүргээ hэм.

Мүнөөмнай арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэл хахадлажа байна гээшэ. Түрэл Коммунис партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхын түлөө колхозоймнай hаалишад хүсэл зориг бадаруулан үшөө эрхим амжалта туйлаха гэжэ шиидэнхэй. Зүгөөр нёдондо зунай ган гасуур байhанhаа уламжалан үнгэрhэн үбэлжэлгын үедэ үнеэднай үбhэ тэжээлээр дуталдаhан, малшадта нилээд бэрхэшээл тохёолдоhон байха юм. Тиибэшье колхозой hаалишад нэгэдэхи кварталда гүрэндэ hү тушааха түсэбөө дүүргээ hэн. Мүн табан hарынишье түсэб дүүргэгдэбэ. Үбэлжэлгын хэды бэрхэшээлтэйгээр үнгэрөөшье hаа, нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, hү hаалияа 104 процент дүүргэhэн байнабди.

Би энэ жэлдэ үнеэдэйнгээ ашаг шэмые дээшэлүүлэн, бүхыдөө 30 мянган килограмм гэхэ гү, али үнеэн бүриhөө адагынь 2000 килограмм hү hааха гэhэн социалис уялга абанхайб. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын түлөө ехэл оролдосотойгоор ажаллаха бологдоно. Үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууhалха, hааха тушаа шухала анхарал хандуулагдаа. Тиигэжэ үнгэрhэн табан hара соо хамта 20782 килограмм hү hаагааб. Арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, би жэлэйнгээ түсэб долоон hара соо дүүргэхэ гэжэ шиидэбэб. Түсэбhөө гадуур 10 мянган килограмм hү hааха гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абажа, энээнээ дүүргэхын түлөө зунай hаранuудта үнеэдэйнгээ hү шэмые эрид нэмээхэ зорилго урдаа табинхайб.

Бэлшээриин ногоон hайжаржа, үнеэдэй hү орохо хаhа ерэбэ. Манай Субаряагай фермэ hаяхан зуhаландаа гараа. Маарагтын голой ногоон hаял жэгдэрэн ургажа байна. Түрүүшын үдэрнүүдhээ үнеэдэй бэлшээринс hайнаар эмхидхэхэ шухала. Ж. Мункоев түрүүтэн мал адуулагшад уялгаяа hайнаар дүүргэхэ бэзэ гэжэ hанагдана. hүүлэй үедэ гүүртэдэмнай hү hаали үдэр бүри дээшэлжэ, 900 килограмм хүрэтэр hаагдадаг болоо. Би арбаад хоногой саада тээ өөрынгөө бүлэг үнеэнhээ үдэртэ 140 килограмм hү hаадаг байhан hаа, hаянай үдэрэйнгөө hаалиие 170—180 килограммда хүргэбэб. Саашадаа hү hаалимнай үшөө дээшэлхэнь сохом. Юуб гэхэдэ, бэлшээриин ногоон улам үндэрөөр ургаха, үнеэд үдэр, hүнигүй бэлшээгдэхэ ха юм.

Дулаанай сагта hаалишадай, мал адуулагшадай анхарха үшөө юун байнаб гэхэдэ, hаагдаhан hүеэ ариг сэбэрээр, hайса хүргөөд тушааха шухала. Июниин нэгэнэй мэдээгээр, бүхы тушаагдаhан 2621 центнер hүнэй 213 центнерынь 20 градус гашалангиртайгаар, 97 центнерынь муу шанартайгаар абтаhан байна. hүнэй шанар hайжаруулха тушаа шухала хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байбашье, энэ талаар хүдэлмэреэ улам hайжаруулха шухала байhаниие энэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ.

Манай колхозой hаалишад зунай hаранuудта hү hаалияа эрид дээшэлүүлжэ, арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө горитой оролдолго гаргаха байха гээд хэлэхэ байнаб.

Х. МИТЫПОВА,
Яруунын аймагай «Победа» колхозой hаалишан.

ШАДАЛЫНЬ hУЛА, ШАНАРЫНЬ МУУ

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

Аяар май hарын хахадаар КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет «1976 ондо таряа хуряалгые, хүдөө ажахын продуктнууд болон тэжээл бэлэдхэлгые хангаха нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталан абаа hэн. Тиин энэ тогтоолой хэр бэелүүлэгдэжэ байhаниие шалган харахадамнай, Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын механическа заводто, хүршэ «Гигант» колхоздонь зарим тэды hайшаамаар хүдэлмэри ябуулагдажа байбашье, үшөөл hанаhанда хүрэмөөр бэшэ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Нэн түрүүлэн Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын механическа завод абажа харая. Тус заводто хахад жэлэй хугасаа соо 6 мянга гаран ашаанай тэргэ бүтээгдэжэ, 160 шахуу трактор, 140 үлүүтэй тракторай двигатель заhабарилагдажа, ажахы, предприятинуудта эльгээгдэбэ. Тиихэдэ таряа хуряалгада шухала хэрэгтэй ашаанай автомашинануудые заhабарилха түсэбынь дүүргэгдэнгүй үлэхэнь. Илангаяа «ГАЗ-53» түхэлэй автомашина заhабарилга тулюурханаар ябана.

Энэ ямар ушарhааб гэбэл, эндэ нэн түрүүн иимэ түхэлэй автомашина заpабарялхадань запасной частьнууд олоор дуталдажа hаатуулна. Илангаяа двигателиин блогууд, коленчата валнууд, вкладыши дуталдажа, заhабарилгын хүдэлмэри хойшоо татагдана.

Капитальна заhабарилгада асарагдаhан автомашинанууд бултадаа шахуу хэрэглэмжэhээ гаргагдахаар болоhон тула двигатель, блогуудынь hалаланхай. Манай завод автомашинын зарим hэнэгтэй блогуудыень шэнэлэн hэльбэдэг. Теэд олонхинь клапанайнгаа нүхөөр хахаршанхай тула гагнахын аргагүй, — гээд, заводой ахамад инженер Степан Семенович Шевелев хашаа hүри hөөг болотор хаягдаhан жэбэршэнхэй блогуудые заажа, — хэрэглэмжэhээ гараhан, түмэрэн хаядаhанда эльгээхээр блогуудна энэ байна гэбэ.

Саашань хэлэхэдэ, ахамад инженерэн мэдүүлhэнэй ёhоор, республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хангалгын бааза жэл бүри запасной частьнуудые, илангаяа двигателиин блогуудые захилай ёhоор үгэдэггүй байба. Энээнhээ боложо, ашаанай автомашинанууд саг соогоо заhабарилагданагүй, хоёр-гурбан жэлэй туршада хашаа соонь хэбтэнэ.

Тус заводой абаhан захилай тусхай дэбтэр иража харахада, «ГАЗ-51» түхэлэй 420 автомашина заhабарилагдаагүй байна. Илангаяа Улаан-Үдын аймагай 44 автомашина, Хэжэнгын — 10, Загарайн — 19 автомашина запасной частиин дутэмаг дээрэhээ мүнөө хүрэтэрөө капитальна заhабарилгада оруулагдаагүй. Тиихэдэ энэ завод Улаан-Үдын аймагай «ГАЗ-53» түхэлэй 22 автомашина, 27 двигатель абаhаар мүртэй юумэ хээгүй байhаар.

Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын механическа завод запасной частьнуудай ерэхые хүлеэнгүй, хуушарhан детальнуудые шэнэдхэн hэльбэдэг болоhоор үнинэй юм. Энээниие hайшаамаар ааб даа. Теэд мүнөө запасной частиин дуталдаад байха үедэ заводто шэнэдхэн hэльбэмээр хуушаранги, хэрэглэмжэhээ гараhан детальнууд хоморгдоод байна. Энээндэ завод зэмэтэй бэшэ, харин предприяти, ажахынууд хуушарhан, элэжэ хэрэглэмжэhээ гараhан детальнуудаа эндэ асаржа тушаангүй түмэрэн хаядаhанда ябуулдагынь халагламаар.

Республикын олохон ажахынуудта ябахада, Шэнэ-Бэрээнэй заводто заhабарилагдаhан автомашина, тракторнууд түргэн эбдэржэ, ажалыемнай hаатуулна гэжэ мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэйнь гомдолтойгоор мэдүүлхыень нэгэнтэ бэшэ дуулаhан байха. Теэд эндэ мүнөө заhабарилгын шанар hайжаруулха талаар ямар хүдэлмэри ябуулагдана хаб гэжэ шалгахада, дутагдалнууд яhала ушараа. Нэн түрүүн капитальна заhабарилгаhаа гараhан автомашина, тракторнуудынь hайнаар заhабарилагдаагүй мүртэө газаа талаhаа hайнаар жэгдэ шэрдэгдээгүй, гэрэл хэмхэрhэн, бисарпан хэбээрээ харагдана. Мүн hүүлшын шалгалта гарадаг пунктдань автомашина, тракторнуудай заhабарилгын эсэсэй сэгнэлтэ тусгаар дэбтэртэ тэмдэглэгдэдэггүй байшоо. Тэрээшэлэн заhабарилгын шанарай хэды муу байбашье, энэ пунктhаа нэгэшье автомашина, трактор заhабарилагшадтаа дахяад бусаагдаагүй. Ингээд ерэхэлээрээ завод шанарай түлөө шанга тэмсэл хэнэгүй, гансал түсэбөө дүүргэхые хараад hуудаг байба.

Шанар hайжаруулха талаар заводто юунэй хэгдэжэ байhые ОТК-гай начальник Виктор Семенович Тугариновhаа асуухадамнай:

— Запасной часть дуталдана, — гэhэн ямаршье үндэhэгүй баримта хэлээ бэлэй.

Үнэн дээрээ заhабарилгын шанар hайжаруулха хэрэгтэнь запасной часть ямар хамаатай юм? ОТК-гай хүдэлмэришэд автомашина, трактор заhабарилха бэшэ, харин шанарыень шалгаха уялгатай hэмнай.

Богонёор хэлэхэдэ, тус заводто заhабарилгын шанар hайжаруулха талаар ямаршье хүдэлмэри ябуулдаггүй байна гэжэ тэмдэглэлтэй.

Бидэ гол түлэб заводой хүдэлмэри, тэрэнэй хүдэлмэриин шанар тухай тогтожо хэлэбэбди. Теэд хүршэ ажахыдань ургаса хуряалгын, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын машина, техникэ заhабарилга хэр үнгэргэгдэжэ байна хаб гэжэ зэргэсүүлэн харабал, баhал биратай юумэн обёорогдоногүй. Мүнөөдэрэй байдалаар, колхозой 26 комбайнай нэгэниинь, 10 жаткын 2-ынь заhабарилагдаад байна. Тиихэдэ ургаса хуряалгын эхилтэр силосэй 5 комбайн, 8 косилка, 14 тармуур, бухал шэрэхэ 2 түхеэрэлгэ, үбhэ багсалха 2 машина, хартаабха малтаха 5 машина заhабарилагдахаар хараалагдана.

— Мүнөө хуряалгын машина, техникэ заhабарилха слесарь-заhабарилагшад ажахыдамнай үгы. Колхозоймнай МТМ соо нэгэ слесарь, гагнууршан, токарь, түмэршэ дархан — эдэ дүрбэн хүн ажаллаа болонол даа. Хүршэ заводнай бага зэргэ туhа хүргэгшэ. Теэд бүхы машина, техникыемнай заhабарилжа бэлдэхэ бэшэ ха юм. Саг ябажал байна. Машина, техникэеэ хэзээшан гээд заhабарилхаяашье ойлгожо ядашоод байнабди, — гэжэ «Гигант» колхозой ахамад инженер Алексей Малышев hанаа зобонгёор хэлэнэ.

Үдэр хоногууд түргэн үнгэржэ, ургаса хуралгын халуун хаhа улам ойртожол байна. Тээд дээрэ дурсагдаhан завод, ажахы бии байгаа арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэжэ, заhабарилгынгаа хүдэлмэри тэргэдхэжэ, шанарыень hайжаруулха талаар эдэ үдэрнүүдтэ зохихо хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй.

А. БУХОЛЬЦЕВ,
хони үсхэбэрилхэ трестын директорэй орлогшо.
В. ОЗЕРОВ,
Вл. ЖИГЖИТОВ,
«Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй тусхай корреспондентнүүд.

КПСС-эй ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

Уржадэр КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой II пленум болобо. Энэ пленум дээрэ КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляков «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй горкомой эмхидхэлэй политическэ хэмжээ ябуулганууд тухай» дэлгэрэнгы элидхэл хэhэн байна.

Пленум дээрэ табигдаhан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь В. М. Леонов, шэлэй заводой директор А. И. Богданов, прибор бүтээлгын заводой парткомой секретарь В. Б. Нимаев, нарин сэмбын комбинадай ноохо илгагша Л. М. Балжир, авиазаводой слесарь-хабсаргагша Ю. П. Ламинов, наймадахи автобазын жолоошон В. П. Югов, «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшэ В. Р. Соктоев, «Юбилейный» универмагай наймаалагша В. П. Шестакова, ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь В. С. Тимашов гэгшэд хабаадалсаhан байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ зорилго хараалhан дэлгэрэнгы эмхидхэлэй политическэ хэмжээ ябуулгануудые партиин горкомой пленум баталан абаа.

ТАСС — ШЭНЭ hОНИН

СОВЕТ ЛИТЕРАТУРЫН ҮНДЭР ЕХЭ ҮҮРГЭ

СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд Москвада хүдэлмэреэ дүүргэбэ

Совет олонациональна литература нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэй байhанаа, ленинскэ партиие тойрон нягтаар жагсанхай байhанаа СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд дээрэ элирхэйлэн харуулаа. Июниин 25-да Кремлиин Ехэ ордон соо съездын түгэсхэлэй заседани болоhон байна.

Хари гүрэнүүдэй уран зохёолшодой болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд съездые амаршалаа.

Түгэсхэлэй үгэ Г. М. Марков хэлэhэн байна.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ СССР-эй уран зохёолшодой VI съездын эльгээхэ бэшэг ехэ урма зориготойгоор баталан абтаhан байна. Литература болон искусствын hалбаран хүгжэхэ тухай, хүгжэнги социалис обществын оюун сэдьхэлэй баялигуудые арьбадхаха тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргажа байдаганиь түлөө түрэл Коммунис партидаа совет уран зохёолшодой гүнзэгы баяр баясхалан хүргэжэ байдагынь энэ документ соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэнэ. Партиин гадаадын политикын хараа шугамые, бата бэхи эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө тэрэнэй хамаг тэмсэлые хэлбэришэгүйгөөр дэмжэдэг тухайгаа совет уран зохёолшод мэдүүлээ. Совет олонациональна литература шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ, КПСС-эй XXV съездын табиhан үзэл сурталай, зохёохы ажалай харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхэ байха гэжэ тэдэнэр найдуулhан байна.

Энээгээр СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

* * *

СССР-эй уран зохёолшодой VI съездын hунгаhан СССР-эй уран зохёолшодой Холбооной правлениин нэгэдэхи пленум июниин 25-да болобо.

Тус пленум СССР-эй уран зохёолшодой Холбооной правлениин түрүүлэгшээр К. А. Фединие hунгаба. СССР-эй СП-гэй правлениин нэгэдэхи секретаряар Г. М. Марков, правлениин секретарьнуудаар 48 хүн hунгагдаhан байна.

Центральна шалгалтын комиссиин түрүүшын заседани дээрэ тэрэнэй түрүүлэгшээр В. П. Тельпугов hунгагдаа.

(ТАСС).

РЕДАКЦИОННО КОМИССИИН ЗАСЕДАНИ

БЕРЛИН. (ТАСС). Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференциин редакционно комисси hүүлшынгээ заседани эндэ июниин 24-дэ үнгэргэhэн байна. Тус комисси хадаа баталан абтаха документын өөрынгөө найруулан зохёоhон проектые Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференциин hайшаалда дамжуулан үгэхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абаа. Энэ конференци 1976 оной июниин 29-30-да Берлиндэ болохо юм.

Редакционно комисси тус конференциие үнгэргэлгэдэ хабаатай бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Комиссиин хүдэлмэри нүхэд ёhоной hайн оршон байдалда үнгэрөө.

Москвагаа бусаба

БЕРЛИН. (ТАСС). Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференциин редакционно комиссиин заседанида хабаадалсаhан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев гэгшэд июниин 25-да Москвагаа бусахаяа мордоhон байна.

СЕПГ-гэй Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Аксен болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд тэдэниие үдэшөө.

ВЬЕТНАМАЙ ХҮГЖЭЛТЫН ШЭНЭ ШАТА

Нэгэдэмэл Вьетнамай Национальна суглаанай нэгэдэхи сесси дээрэ ПТВ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ле Зуан политическэ ехэ элидхэл хэhэн байна

Мүнөө боложо байгаа сесси түүхэтэ удха шанартай, энэ сесси гүрэн түрын хэмжээн соо ороноо нэгэдүүлхэ ябадал түгэсхэжэ байна гээд тэрэ хэлээ.

США-да эсэргүүсэлтын дайнда вьетнам арадай туйлаhан илалта, өөрыгөө абархын түлөө тэрэнэй хэhэн тэмсэл хадаа дэлхэйн хоердохи дайнай hүүлээр империализмын хэhэн эгээл ехэ добтолгые бута hамна сохёо гээд Ле Зуан тэмдэглээ. Энэ илалта империалис хүсэнүүдые hуладхаа, мүнөө үеын гурбан революционно урасхалай хүсые дээшэлүүлээ, тэдэнэй урагшаа дабшаха хүдэлөөе бэхижүүлээ.

Манай тэмсэлдэ туйлай ехэ, үнэтэй туhаламжа хүргэhэн, дайнда hандаргагдаhан ажахыгаа hэргээн бодхооходамнай, социализм байгуулхадамнай мүнөөшье туhалжа байhан Советскэ Союзда, аха дүү бусад социалис оронуудта гүн гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэбди. Манай арадай үнэн зүб хэрэгые хүсэн түгэлдэрөөр дэмжэhэн, дэмжэжэ байhан табан түбиинүүд дээрэ ажаhуудаг бүхы ханинартаа үнэн сэдьхэлэй баяр хүргэнэбди.

Ороноо нэгэдүүлхэ, социализм тээшэ бүхы ороноо хурдан түргэнөөр, бата нандамтангаар, хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөн дабшуулха гээшэ Вьетнамай революциин стратегическэ зорилгонууд мүн болоно гэжэ Ле Зуан онсолон тэмдэглэлэн байна. Хойто Вьетнам хадаа социалис байгуулалтын хэрэг дам саашадань үргэлжэлүүлхэ, үйлэдбэриин харилсаануудта социалис революциие түгэсхэхэ ёhотой гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ үе Урда Вьетнам социалис шэнэ хубилалтануудые хэхэ зам тээшэ дабшаха, социализм байгуулха ёhотой.

Ороноо энээнhээ хойшо «Вьетнамай Социалис Республика» гэжэ нэрлэхэ, нэгэдэмэл ороной гүрэнэй туг болгон ДРВ-гэй туг үлөөхэ гэhэн дурадхал нэгэдэмэл Вьетнамай Национальна суглаанай нэгэдэхи сессиин президиум оруулhан байна. Энэ туг хадаа өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхан байдалай түлөө вьетнам арадай олон жэлдэ хэhэн тэмсэлэй hүлдэ тэмдэг болоно ха юм.

ДРВ-гэй гербые гүрэнэй герб гэжэ тоолохые дурадхагдаа. Тиихэдээ тэрээн дээрэ урдань байhан бэшэгые «Вьетнамай Социалис Республика» гэhэн үгэнүүдээр hэлгэхэ болоно.

Тус суглаанай президиумэй hанамжын ёhоор, нэгэдэмэл Вьетнамай гимн болохо ДРВ-гэй гимн үлэхэ ёhотой. Тэрэ гимн 1945 оной августын революциин үедэ мүндэлэн бии болоо бэлэй.

Нэгэдэмэл Вьетнамай конституциие найруулан зохёохо комиссиие энэ суглаан байгуулаа. Шэнэ конституциин багалагдан абтатар бүхы Вьетнамда ДРВ-гэй мүнөөнэй конституци хүсэндөө байха болонхой.

Бүхы Вьетнамай ниислэлээр Ханой хотые сонгохо, Сайгониие Хошимин хото гэжэ нэрлэhэн шэнэ нэрыень баталха гэжэ дурадхагдаа.

Национальна суглаан хадаа президиумэй оруулhан дурадхалнуудые хаража үзэхын тулада тусхай комисси байгуулhан байна.

Ханой. (ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЮhЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ГУРБАДАХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 10 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо нээгдэхэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессидэ ерэhэн депутадуудай регистраци Соведүүдэй байшангай 409-дэхи таhагта үглөөнэй 10 сагhаа үдэшын 7 саг болотор үргэлжэлхэ, заседаниин нээгдэхэ үдэр Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо үглөөнэй 8 саг 30 минутаhаа хэгдэхэ. Телефонууд: 2-47-22 ба 2-56-08.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СТАРЕЙШИНАНУУДАЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй старейшинануудай соведэй заседани 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 9 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо болохо.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...НҮХЭР П. Ф. ФИЛИППОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, хү... ажахын ба советскэ органуудта удаан саг соо hай...р ажаллаhанайнь түлөө Улаан-Үдын аймагай ажалша... депутадуудай Хүйтэнэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомай ...рүүлэгшэ **Филиппов Петр Федоровичые** Буряадай ...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй** ...**мотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**

Секретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн **Д. ГОНЧИКОВ.**

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной июниин 25.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭДЭБХИ ДЭЭШЭЛНЭ

Совет залуушуулай үдэртэ

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадта гуша наhа гүй-сөөгүй 1.569 хүдэлмэришэд ажаллана. Тиихэдээ комбинадай коллективэй гэшүүдэй хахадынь залуушуул болоно.

Тус предприяти 1975 оной апрель соо юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые 101.2, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа 100,6 процент дүүргээ hэн. Энэ ехэ амжалтада залуу хүдэлмэришэд горитой хубитаяа оруулжа, комсомол-залуушуулай 21 бригада табан жэлэйнгээ даабарие 4—4,5 жэл соо бэелүүлhэн байна. Дагзыма Бадмаева, Людмила Ащенкова, Валентина Дмитриева гэгшэдэй даадаг бригаданууд социалис мүрысөөндэ онсо шалгарhан алдартай.

Онсолходо, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадэй комсомолой комитет залуушуулай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулдаг юм. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ комсомол-залуушуулай бүхы коллективүүд, залуу хүдэлмэришэн бүхэн хабаадалсаа hэн. Мүрысөөнэй дүн ехэ hайн байгаа. Гүсэбhөө гадуур 20 мянган метр утаhан гаргагдаhан, 2.800 тонно ноохон илгагдаhан, 507 тонно ноохон угаагдаhан байна бшуу. Гадна 5 тонно кальцинированна дабhан, 6 тонно мылэ алмагдаа, комбинадай залуу уралан нарижуулагшадай оруулhан 67 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 15,2 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта туйлаха арга боломжо олгоо hэн. Валентина Дмитриевагай даадаг ноохо илгагшадай бригада «КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байха юм.

Юhэдэхи табан жэлэй хубиингаа түсэбүүдые 278 комсомолшууд болон залуу хүдэлмэришэд дүрбэн ба дүрбэ хахад жэл соо дүүргээ.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаhан социалис мүрысөөн тухай тогтоолой үндэhөөр комбинадай комсомолой комитет залуушуулай дундахи мүрысөө эмхидхэнэ. Москвагай ЗИЛ-эй залуу хүдэлмэришэдэй гаргаhан «Эрхим шанарай табан жэлдэ — залуушуулай эдэбхи ба зохёохы ажал» гэhэн уряае тус предприятиин залуу үетэн халуунаар дэмжээ.

Залуу хүдэлмэришэдэй гаргаhан үүсхэл болон хүдэлөөнүүдые халуунаар дэмжэхэ, түрүү зоной дүй дүршэлые согсолжо, олоной дунда тарааха талаар хүдэлмэри тус предприятиин комсомолой организацида яhала hайнаар ябуулагдадаг байна.

Жэшээлхэдэ, ноохо ээрэлгын-аппаратна цехэй комсомолой секретариин орлогшо Валентина Гаврилова табан жэлэйнгээ даабарие 3 жэл 3 hара соо дүүргэхэ уялга абаад, «Арбадахи табан жэлые болзорhоонь урид дүүргэе» гэжэ комбинадайнгаа залуушуулые уряалаа. Энэ үүсхэлыень комсомол-залуушуулай 6 коллектив, 464 хүдэлмэришэд дэмжээ, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые баталан абаа.

Мастерай туhалагша Евгения Неродовагай даадаг комсомол-залуушуулай бригада (групкомсорг Нина Куриганова) лётчик-космонавт Валентина Николаева-Терешковае бригадынгаа гэшүүнээр hунгаад, тэрэнэй орондо халаанайнь даабарие дүүргэжэ байха уялга абанхай. Мүнөө үдэр үдэрэйнгөө даабарие бригадын гэшүүн бүхэн 125—130 процентдэ хүргэнэ. Тиигэжэ байгша оной декабриин 5-да, Совет Конституциин үдэртэ жэлэйнгээ түсэбые сүм бэелүүлээд байха зорилготой.

Нигэжэ залуу хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл hүүлэй үедэ горитойгоор дээшэлээ гэбэл, алдуу болохогүй. Тиимэhээ залуушуул лэ бүхы түрүү юумэнэй эхи табигшад болоно, тэдэнэртэ батаар этигэн найдажа, аха нүхэдынь ямаршье орёо ажал даалгана.

Бүд нэхэлгын цехэй гаргадаг гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэhэн «Юбилейная», эгээл дээдэ категориин «Ангара» гэжэ бүдүүдые нэхэгшэдэй олонхинь комсомолшууд. Гадна челноггүй СТВ-216 түхэлэй бүд нэхэлгын шэнэ станогуудай туршалга хэхэ хэрэгтэй гарахада, энэ ажал Е. Неродова, В. Макин гэгшэдэй комсомол-залуушуулай бригадануудта даалгагдаhан юм.

Ноохо илгалгын цехтэ «Проектмашдеталь» институдай зохёоhон шэнэ конвейерэй туршалга Валентина Дмитриевагай бригадын гэшүүд хэhэн байна. Тиигэжэ ноохо илгалтын ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлхэ арга боломжо олгогдоо hэн.

«Мэргэжэлээрээ эрхимые» элирүүлхэ конкурс-харалга гурбан шататай юм. Түрүүшын шатада бригада, халаанай эрхимүүд, удаань цехүүдэйхи элирүүлэгдэжэ, комбинадай эрхимэй эрхим залуу хүдэлмэришэд тодоруулагдадаг заншалтай. Тус хүдэлмэри ябуулха тусхай комисси хахад жэл соо нэгэ дахин дүнгүүдыень гаргадаг. Гадна түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые согсолхо, олоной дунда тарааха зорилго энэ комиссиин урда табигдана.

Социалис Ажалай Герой Д. К. Тумуровагай, ноохо ээрэгшэ В. М. Ведутовагай, ноохо орёогшодой бүхэсоюзна залуушуулай конкурсдо хоёрдохи hуури эзэлhэн Евдокия Ивановагай дүй дүршэлтэй комбинадай залуу хүдэлмэришэд байгша оной эхинhээ хойшо танилсаа.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитет гурбан hара соо нэгэ дахин гаргадаг юм. Тиигээд эрхимлэгшэ хүдэлмэришэнэй нэрэ, коллектив комбинадай директорэй захиралтаар олондо мэдээжэ болгогдодог, материальна болон моральна урмашуулга тааруу зохидоор хэрэглэгдэдэг.

«Комсомол - залуушуулай эрхим бригада» гэhэн нэрэ зэргэ түрүү hуури эзэлhэн коллективтэ олгогдоно. Харин эрхим комсомолшууд цехэйнгээ, комбинадай, районой Хүндэлэлэй самбарта оруулагдажа, «Мэргэжэлээрээ эрхим» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэдэг байха юм.

Онсолходо, юhэдэхи табан жэлэй турша соо ВЛКСМ-эй 7 гэшүүд гүрэн түрын шагналда хүртөө. «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэhэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай мүнгэн тэмдэгээр 70, бронзо тэмдэгээр 150 комсомолшууд шагнагдаhан байна. Гадна «1975 оной ударник» гэhэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэг олон залуу хүдэлмэришэдтэ барюулагдаа hэн.

Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые саашадань hайжаруулха зорилготойгоор Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитет ехэ бэдэрэлгэ хэнэ, энэ хүдэлмэридэ хэрэглэдэг онол аргануудаа шэнэлэн гуримшуулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулна.

Б. БАЛБАРОВ.
ВЛКСМ-эй обкомой инструктор.

Дулаа үгэдэг хэрэгсэлнүүдэй хүдэлмэрине хинан шалгажа байха автоматическа аппаратура бүтээн гаргадаг Москвадахи заводто олон залуушуул хүдэлдэг. Таба hарынгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэhэн заводой коллектив хүдэлмэриингөө эршэ hуладханагүй.

Тус заводто бүтээн гаргагдаhан продукци оронноймнай олон ондоо нютагуудта эльгээгдэдэг. Мүн харин 25 орондо худалдагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цех соо. Наада таладань коммунис ажалай ударнигууд Николай Зайцев Любовь Венева хоёр.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГТА

ТҮРҮҮШҮҮЛ ТОДОРОО

Аймагай совхозуудай hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй энэ жэлэй түрүүшын 5 hарын дүнгүүд согсологдожо, эрхимлэжэ гараhан hаалишад тодоруулагдаба. Үнгэрhэн энэ үе соо 6 паалишан үнеэн бүриhөө 1000 гаран килограмм hү абажа, бусадай дундаhаа онсо шалгарhан байна.

Хамниин совхозой СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Усановкын фермын бэрхэ паалишан Р Цыбикова 5 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1056 килограмм hү haaжа, нэгэдэхи hууридa гараа. Энэл ажахын hаалишад А. Цыренова, Б. Шагдурова, Д. Бабуева гэгшэд үнеэнhээ 1039—1036 килограмм абаа.

Тиихэдэ Дүтэлүүрэн совхозой түрүү hаалишан үнгэрhэн үе соо үнеэн бүриhөө 1014 килограмм hү hааhан байна. Зунай үедэ ехэ hү haaхын түлөө мүрысөөн аймагай ажахынуудта улам үргэнөөр дэлгэржэ байнхай.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Санагын совхозой малшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө болзорhоонь нэгэ hара урид дүүргэhэн тухайгаа элидхэбэ. Тус ажахыhаа 1410 центнер hайн шанартай мяхан гүрэндэ тушаагдаhан байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Надежда Дашиевна Бальжуровагай хүтэлбэрилдэг гүүртын коллектив түсэбэй болзорhоо урид дүүргэлгэдэ горитойхон хубитаяа оруулаа. Тус гүүртын хүдэлмэрилэгшэд мал шахалгын үедэ голой бүхэнэй шэгнүүрые ехээр нэмээжэ, тарган мяха гүрэндэ тушааhан байгаа.

Мүн тиихэдэ Хамниин совхозой коллектив гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэй түсэбые нэмэлтэ даабаритайгаар баhал болзорhоонь урид дүүргэбэ. Тус ажахын малшад 1325 центнер мяха бэлэдхэлэй пунктда оруулба.

ҺААЛИШАДАЙ ХУБИТА

Эндэхи Харацайн совхозой hаалишадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэдэнэр байгша оной түрүүшын хахадай туршада hү худалдаха түсэбөө дүүргэhэн тухайгаа июниин 7-до мэдээсэhэн байна. Түсэбэй ёhоор (нэмэлтэ даабаритайгаар) 1680 центнер hү тушааха даабаритай байбал, тэрэнээ 1713 центнертэ хүргөө.

Совхозой hаалишад Б. Ачитуева, Д. Гомбоева, Ц. Х. Ринчинова, Ц. Ц. Цыренжапова гэгшэд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэр үнгэрhэн 5 hара соо үнеэн бүриhөө 900—960 килограмм hү абаhан байна.

ТҮРҮҮ КОЛЛЕКТИВ

Зэдын вольфрам молибденэй комбинадай Холтосоной шанаржуулгын фабрикын коллектив габшагай hайн ажалаараа май hарада шалгарба. Тус фабрикын Е. И. Викулинай хүтэлбэрилдэг халаанай хүдэлмэришэд коллектив соогоо эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэр май hарада руда болбосоруулха даабаряа 103,1 процент, концентрат абаха түсэбөө 127,2 процент дүүргэhэн байна.

Тиихэдэ А. Г. Березкинагай халаанай хүдэлмэрилэгшэд эршэтэйгээр ажаллажа, hарынгаа түсэбые үлүүлэн байна. Тэдэнэр руда болбосоруулха hарын даабарине 107,6, концентрат абаха түсэбөө — 124,6 процент бэелүүлэнхэй.

И. Г. Тутариновай хүтэлбэрилдэг технологическа халаанай, М. Б. Цыреновэй, П. С. Шебалдинай, В. Г. Кожемякинай бутаргагшадай бригаданууд май hарада баhал hайнаар хүдэлжэ гараа.

Б. ЖАНЧИПОВ.

Улаан-Үдын вагонно депо. Эндэхи авто хиналтын пунктда 30 хүн хүдэлдэг. Энэ коллектив депо соогоо социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Ажалай түрүүшүүл эндэ олон. 36-дахи жэлээ деподо хүдэлжэ ябаhан бригадир Мария Яковлевна Несветаевагай бригада арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, муу бэшээр хүдэлжэ байна. Дүй дүршэл ехэтэй. 4 дэхи разрядай слесарь Алексей Алексеевич Леонов даабарита ажалдаа hайн үрэ дүнгүүдые туйладаг.

ДЭЭДЭ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунист М. Несветаева.

ДООДО ЗУРАГ ДЭЭРЭ, Алексей Леонов,

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УДАРНИГҺАА ЖЭШЭЭ АБАНА

Сүхын арhанай заводой шэнээр баригдаhан шулуун байшан соо оёдолой цех нээгдэhээр балайшье үни болоогүй. Досоонь ороходо hаруул уужам, оёдолой машинануудай нэгэ жэгдэ таршаганаан таhардаггүй. Хоёр ехэ таhалгынь наада талада сабхишад хүдэлдэг юм. Залуухан басагадай хүсэөр булгайр гутал, арhан бээлэйнүүд оёгдоно.

Сонхын хажуудахи самбарта дүтэлбэл, түрүүшүүлэй нэрэнүүдтэй танилсажа болоно. Нэн түрүүн Тамара Ивановна Игумновагай нэрэ обог бэшээтэй. Тэрэ халаанайнгаа нормые 120—135 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Зарим үдэртэ 200 процентдо хүргэнэ. Иимэ амжалтаарынь омогорхохогүйн аргагүйл.

Тамара Ивановна арбан жэлэй туршада Сүхын арhанай заводто хүдэлжэ байна. Арга боломжоёо хараажа үзөөд, коллективэйнгээ дундаhаа түрүүлэн, жэлэйнгээ даабарие сагhаань холо үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн уялга абаа. Гадна табан жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэхээр хараалаанхай. Тэрэнэй hанаhандаа хүрэхэ байhанда этигэхээр даа.

Коллективын энэ үүсхэлыень дэмжэжэ, олонхи түрүүшүүлынь социалис мүрысөөндэ оролсоод, яhала амжалта туйлажа байнхай. Тиигэжэ нүхэр Игумновагай жэшээгээр залуу коммунист А. Г. Магац табан жэлэйнгээ түсэб 4 жэл 4 hара соо, комсомол басаган Г. А. Акулова 4 жэл 2 hара соо, В. И. Румянцев 4 жэл соо дүүргэхэ уялга абаа.

Ф. НАЛАБАРДИН,
Хяагта.

ҮҮЛТЭРТЭ ХОНИДОЙ АШАГ ЕХЭ

(Мүнөөдэр Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй үүлтэртэ хонидой республиканска выставкэ-аукцион Улаан-Үдын ипподром дээрэ үнгэрэгдэхэнь).

Хони үсхэбэрилгэ республикымнай хүдөө ажахын гол hалбаринуудай нэгэн мүн. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозуудай хонишод, мэргэжэлтэд олзо ехэтэй энэ hалбарияа улам хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа юм. Тиигэжэ юhэдэхи табан жэлдэ республикымнай ажахынууд хонидойнгоо hүрэгые 12,2 процентээр олошоруулжа, мүнөө бүхыдөө 2 миллион шахуу хонитой болоод байна.

Хонидой тоо толгой олошоруулхын хажуугаар колхоз, совхозуудай олохон түрүү хонишод ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар горитой илалта туйлаа. Жэшээлбэл, 1970 ондо республика дотор бүхыдөө хонишодой 96 бригада хонин бүриhөө хурьга түлжүүлhэн hаа. 1975 ондо аяар 250 хонишод зуутанай зэргэдэ гараhан байна.

Үниинэй дүршэhэн, шадамар бэрхэ ахалагша хонишод, Социалис Ажалай Геройнууд Г-С. Цыремпилова, Г. Рабдаев, Н. Тогмитова, жэл бүри 100 эхэ хонин бүриhөө 100, мүн дээшэшье хурьга абадаг Д. Свистунов, Н. Гомбоев, Е. Бадмаев, А. Акулов, Б. Банзаракцаева болон бусад түрүүшүүлэй ажалай дүн, онол арга холуур суурханхай гээшэ.

Саашадаа хони үсхэбэрилгэеэ улам хүгжөөхэдөө гансашье тоо толгойень олошоруулха бэшэ, мүн үүлтэрыень эрид hайжаруулжа, эрхим шанартай нарин ноохо ехээр абажа гүрэндэ тушаахын түлөө горитой хүдэлмэри ябуулагдаха жэшээтэй. Ушар иимэhээ, СССР-эй Хүдөө ажахын министерство 1973 ондо Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй үүлтэртэ хониной бии болгогдоhонине баталhаниинь бидэнэй гол хараа шэглэл боложо үгөө ха юм.

Мүнөө республика доторнай иимэ сэбэр үүлтэрэй хонин нилээд олошоронхой гэхэ гү, али бүхы hүрэгэй 10 процентнь буряад түхэлэй үүлтэрэй. Тиимэhээ сэбэр үүлтэрэй буряад түхэлэй хони олошоруулха гээшэ республикымнай колхоз, совхозуудай гол зорилго болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэhэн шэнжэлэлгэ, зэргэсүүлгын дүнгүүдые согсолон хараhада, hайн үүлтэрэй хониноо 21—25 процентээр ехэ ноохо абажа, горитой олзо оруулдаг байна. Мүн хүршэ ажахынуудтаа сэбэр үүлтэрэй эмэ түлгэ, хусануудые худалдажа, экономикоео нилээд бэхижүүлдэг заншалтай.

Мүнөө үедэ шэнэ түхэлэй үүлтэртэ хонид гол түлэб Борьеогой, Загаhатын совхозуудта ба республикын ажахынуудай 7 бригадада үсхэбэрилэгдэдэг байна. Дээрэ дурсагдаhан эдэ ажахы, бригаданууд колхоз, совхозуудай хонидойнгоо үүлтэр hайжаруулха хэрэгтэ горитой туhаламжа үзүүлдэгынь мэдээжэ. Гансахан 1975 ондо республика дотор 3,3 мянган хуса, 5,5 мянган эмэ түлгэ, зуhагууд худалдагдаhан байна. Харин байгша ондо колхоз, совхозуудта эльгээгдэхээр hайн үүлтэрэй 5 мянган хуса түлжүүлэгдэнэ.

Манай эндэ үсхэбэрилэгдэдэг Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй үүлтэртэ хонид бусадhаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, шэмэрүүн хүйтэн уларилтай нютагайнгаа эрхэ байдалда тааранги, түхэрэен жэлэй туршада, илангаяа үбэлдөө бэлшэжэ ондо ороходоо ашаг шэмээ доошолуулдаггүй байха юм. Жэшээлбэл, 1974 ондо үнгэргэгдэhэн республиканска выставкэ - аукциондо чемпион болоhон малай үүлтэртэ предприятиин 4749 номерой, 120 килограмм шэгнүүртэй хусаhаа 18,3 килограмм ноохон абтаhан байна. Мүн Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 01982 номертой, 55 килограмм шэгнүүртэй эхэ хониhоо 6 килограмм ноохон абтаа бэлэй. Гэбэшье республика доторнай иимэ ехэ ашаг шэмэтэй, эгээл эрхим үүлтэрэй хонид үшөөл үсөөн байhаар.

Һайн үүлтэрэй ашаг шэмэ ехэтэй хони олошоруулхын тула ажахы бүхэндэ жэл бүри бонитировка хэгдэжэ, эхэ хонидой, хусануудай үүлтэр тодоруулагдана. Жэшээлбэл, элитэ классай хуса 85 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэй, 10 килограмм ноохо үгэдэг байха ёhотой. Харин үүлтэрэйнгээ шанараар 1 классай байбал, шэгнүүрынь 75 килограмм, 8 килограммhаа бага бэшэ ноохон абтаха болоно. Иимэрхүү гурим баримталан, үүлтэрэйнь шанар тодоруулха үедөө эхэ хонидоо, хусануудаа класс, классаарнь амяарлажа, тусгаар отарануудые бүридхэхэдэ, саашадаа бүхы hүрэгэйнгөө үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэрээ ябуулхадань таарамжатай байдаг гээшэ.

Хонидой үүлтэр hайжаруулха талаар горитой ажал ябуулжа онсо шалгарhан хонишод, мэргэжэлтэдые, бригада, ажахынуудые урмашуулха зорилготойгоор дамжуулгын Улаан Туг, мүнгэн шангууд барюулагдахаар хараалагданхай. Недондо дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ хонидой отарада үгтөө бэлэй. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудыень Сэлэнгын, Загаhатын совхозуудай хонишодой бригаданууд хубаалдаhан байна.

Гол hалбаринуудай нэгэн болохо хони үсхэбэрилгые улам хүгжөөжэ, саашадаа үүлтэрыень бүри hайжаруулха хүдэлмэрие үргэдхэхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, онол аргануудые дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор жэл бүри үүлтэртэ хонидой выставкэ-аукцион үнгэргэгдэдэг заншалтай болоо. Эндэ гол түлэб Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй хони үсхэбэрилдэг бригаданууд, ажахынууд хабаадалсадаг юм.

Энэ үнгэргэгдэхэ выставкэ-аукциондо бүхыдөө 250 эмэ хонин, хусанууд табигдажа, республикын колхоз, совхозуудта 160 хуса худалдагдахаар хараалагдана. Иимэ hайн үүлтэрэй хуса, эмэ түлгэ, зуhагуудые Борьеогой, Загаhатын совхозуудай, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй аймагай «Победа», Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозуудай, Ивалгын ОПХ-гай үүлтэртэ хониной бригаданууд, мүн үүлтэртэ малай нэгэдэлдэ мэдээтэй аймагуудай предприятинүүд асаржа, олоной үзэмжэдэ харуулхаар хүлеэгдэнэ.

Н. ПАРКАКОВ,
республикын үүлтэртэ малай нэгэдэлэй ахамад зоотехник.

БАГА ЯҺАТАНАА ХАШАНА, ГАЗААШАЛНА

«КНР-эй национальна районуудта маоистнуудай бэелүүлдэг гүрэнэй дээрэлхүү политика» гэжэ нэрэтэй номые юун тухайб гэжэ хүн тухайлна бэзэ. Багашаг хэмжээтэйшье hаа энэ ном гүнзэгы удхатай, хурса, шухала асуудал табина. Научна үндэhэтэй, политическэ талаараа тон хэрэгтэй энэ ном үзэл сурталан хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин ажалда ехэ туhатай байханьлаотай.

«Хитадай Арадай Республика — олон яhатанhaa бүридэhэн гүрэн юм. Хань арадhaa (хитадуудhaa) гадна энэ орондо ондоо яhатанай 50 миллион хүн зон ажаhуудаг. Маоистнууд эдэ хүн зондо «үлэн хооhон, мунхаг харанхы, политическэ эрхэ сүлөөгүй байдалhaa бэшэ юушье асараагүй» гээд ном соо хэлэгдэнэ.

Энэ номой 6 бүлэгүүдтэ Пекинэй маоистнуудай национальна политикын түүхэ, «теори» болон тэдэнэй бодото хэрэгүүд харуулагдана.

«Шэнэ шэнэ үймөөн» тухай. Хитадай хилэ шадарай районуудтахи байдалай улам хүлгөөтэй боложо байhан тухай харин гүрэнүүдэй хэблэл болон агентствэнүүд мэдээсэжэл байдаг. Эдэ районуудай арад зон маоизмын дээрэлхүү шовинис политикада эсэргүүсэнэ. «Национальна районуудта hүйдхэлтэ хэрэг үйлэ бэелүүлхын тулада харин гүрэнүүд нюуса тагнуулшадые эльгээнэ гэжэ байгаад Пекинэй удамаршад гэмнэдэг зандаа. Өөhэдынгөө хүсэрхүү хараа шугамые, бага яhатанай бодото байдалые нюуха зорилготой, хитад бэшэ хүн зоной жаргалта байдал тухай, национальна автономи бии болгожо, марксистско-ленинскэ сурталай үндэhөөр национальна асуудалай шиидхэгдэhэн тухай шашалдадагынь дэлхэйн олониитэдэ мэдээжэ болонхой.

Национальна асуудалаар дээрэлхүү шовинис хараа шугам бүдүүлигээр бэелүүлдэг маоизмын бодото хэрэгые элиршэлжэ харуулха гээшэ тон шухала. Юундэб гэхэдэ, Советскэ Союзда, социалис бусад оронуудта эсэргүүгээр тэмсэлдэ үзэл сурталайнгаа бүхы зэбсэг хүсэеэ зангидахадаа, Пекинэй удамаршад Ази, Африкын залуу гүрэнүүдэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түлөө үнэхөөрөө оэеэ үгэнги хэбэртэйгээр өөhэдыгөө харуулха гэжэ оролдоно. Социалис нэгэдэлые, коммунис хүдэлөөнине hандаргаха, Советскэ Союзда, бусад социалис гүрэнүүдтэ хүгжэжэ байгаа оронуудые зүрюулхэ гэhэн политика маоистнууд ябуулжа байдаг болонхой. Хэтэрхэдээ совет гүрэндэ харшал haaнь, ямаршье хархис хүсэнүүдтэй нэгэдэнэ, — гээд нүхэр Л. И. Брежнев СССР-эй 50 жэлэй ой тухай элидхэл соогоо хэлээ hэн. «Маоистнуудай үзэл суртал ба политика марксистско-ленинскэ сурталгай жэшэхын аргагүй гэхэhээ гадна эрид харша юм» — гээд нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съезд дээрэ шүүмжэлэн хэлэhэн байна.

В. И. Ленин национальна ямаршье түхэлэй дарлалтада эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл хэдэг, дарлагдажа байhан наци бүхэн амяараа гүрэн болотороо өөhэдыгөө тодорхойлхо эрхэтэй гээд hургадаг hэн. Тиигэхэ [illegible]раа (илангаяа социализмын үедэ) заатагүй гүрэн боложо таhарха гэhэн удхатай бэшэ юм. Энэ асуудал хадаа пролетариадай, бүхы дарлагдажа байгшадай интернациональна зорилгонуудhaa, социалис революциин, социализм байгуулгын хэрэгhээ дулдыдаха байна.

Нацинуудай hайн дураараа нэгэдэхыень хүсэнэбди. Энэ холбоон хадаа бэе бэедээ найдаhанай, аха дүүгэй нэгэдэлэй үндэhөөр бэелүүлэгдэхэ ёhотой гээд В. И. Ленин зааhан байдаг.

Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд энэ заабарие миин хазагайруулаа бэшэ, харин национальна асуудалаар марксистско-ленинскэ сурталые, марксизм-ленинизмые бүхы дээрэнь буруушааhан гэжэ номой авторнууд харуулна. Ленинскэ национальна программые шал худал болгохоhоошье гашхаагүй. Нациин өөhэдыгөө тодорхойлхо тухай уряа Россиин онсо эрхэ байдалда Ленин гаргаhан юм, Хитадта энэ уряаль тон буруу, оронине hандаргаха юм гээд маоистнууд тэмдэглэдэг гэжэ номой авторнууд бэшэнэ.

1949 ондо «ниитэ программа» соо соносхопон нютагтахи национальна автономиин ёhо гурим КНР-эй гүрэнэй гол үндэhэн документнүүд соо (Конституци болоод бусад) хуулита болгожо оруулагданхай. Хэды тиимэшье hаа, интернационалист-коммунистнар үндэhэ яhанай дарлалта, тэгшэ бэшэ байдал усадхаhан, хитад бэшэ арадуудай экономико, соёл гэгээрэл hэргээhэн, национальна программа бэелүүлхын түлөө тэмсэhэн, автономито районуудай засагай зургаануудые бодото национальна ударидалгын зургаанууд болгохые оролдоhон байна.

Тиин гэхэдэнь, маоистнууд бага яhатанай автономито эрхые хизаарлажа, өөhэдыгөө тодорхойлхо эрхыень хаhажа эхилhэн юм. Жэшээнь, Түбэдэй автономи соносхопон аад, арад [illegible]оинь хахадые Цинхай, Сычуань, Ганьсу, Юньнань гэжэ провинцинуудта үлөөhэн байна. Тиихэдэ Цинхай провинцидахи 100 мянган түбэдүүдые хитад гэжэ бэшэлгэдэ оруулаа. Түбэд мэтэ бэшэ районууд ямаршье автономитой болоогүй.

Маоистнуудай дээрэлхүү шовинис политикые марксистско-ленинскэ сурталай талаар шэнжэлжэ үзэхэдөө, авторнууд КНР-эй национальна районууд доторхи байдал уншагшадта харуулна.

ДОТОР МОНГОЛДО МАОИСТНУУДАЙ ХЭДЭГ ААШАНУУД

«1958 ондо тус райондо оройдоол 1 миллион шахуу монгол яhатад hуужа байгаа. Тиихэдэ 1969 ондо миин лэ 300-гаад мянган хүн болоод байба» (28-дахи хуудаhан).

Конституци соогоо баталагдаhан заабаринуудаа Пекин 1969 онhоо эбдэжэ эхилээ. Революционно-сүлөөрэлгын, интернациональна хүсэнүүдэй эрилтээр нютагуудтахи автономито районууд гэдэгүүдтэ анханда олгогдоhон бэеэ даанхай байдалыень эсэслэн усадхажа, монгол яhатаниине баалалтын хүсөөр хитад болгожо, үгы хэхэ гэhэн маоистнуудай кампаниин эхин энэ байhан юм. Эдээнэй урда тээ байгшад — цинскэ императорнууд, гоминьданай хархис этэгээдүүд тон нигэжэ аашалалдаад, юушье хэжэ шадаагүй hэн ха. Олон зуун жэлдэ үргэлжэлhэн монгол арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл иимэ хархис хүсэлыень буруу hүргэдэг байгаа. Агуу ехэ Октябриин нүлөө доро Гадаада Монголдо арадай революци илалта түгэсөөр дүүрэжэ, нүүдэл байдалтанай газар дээрэ Монголой Арадай Республика тогтоhон юм. Эдэ бүгэдэ Дотор Монголой сүлөөрэлгын тэмсэлэй шангадаха талада ехэ хүсэ нүлөөтэй байhан. 1925 ондо эндэ Арадай хубисхалша парти байгуулагдажа, ажалша малшадай тэмсэл толгойлоо hэн. Тэрэ үедэ мүн арадай революционно арми байгуулагдаа.

30—40 ээд онуудай үеэр Дотор Монголой ажалшан арад түмэнэй сүлөөрэлгын тэмсэлэй гол шатанууд ном дотор харуулагдана. 1945 ондо япон булимтарагшадые бута сохижо, Советскэ Союзай, МНР-эй сэрэгшэдэй Дотор Монголые сүлөөлhэн ушар хадаа национальна хүгжэлтын зохистой эрхэ нүхэсэл бии болгоо hэн. Өөhэдыгөө тодорхойлхын, Дотор Монголые Монголой Арадай Республикатай нэгэдүүлхын түлөө монголшуудай тэмсэл үргэдэhэн байна» — гээд эндэ хэлэгдэнэ. «КНК дахи шовинис үзэлтэн этэгээдүүд, нэн түрүүн Мао Цзэ-дун, өөhэдыгөө тодорхойлхо эрхэ Монголой арадуудта олгохо дурагүй. Дотор Монголые «хубаагдашагүй» Хитадтаа үлөөхэ гэhэн юм». Энэ асуудал шиидхэхэгүйhөө гадна эдэнэр Монголой Арадай Республикын газар таб-

МҮНӨӨДЭР—СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭР

«Европын залуушуул ба студентнэр бата бэхи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, хани харилсаалай түлөө» гэпэн уряа доро Варшава хотодо зарлагдаһан Европын залуушуул ба студентнэрэй уулзалгада Совет ороной түлэг хүбүүд, басагад шопон юм.

ЗҮҮН ГАРҺАА: Тбилискэ университедэй философиин факультедэй студентка Лия Чхиквишвили, Гомельскэ областьдохи КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхозои комсомол-залуушуулай бригадын бригадир, ВЛКСМ-эй ЦК-гай гэшүүн Виктор Гавриленко, Ульяновск хотын прибор бүтээлгын заводой токарь, КПСС-эй XXV съездын делегат, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Ольга Бондаренко, МГУ-гай географическа факультедэй ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Юрий Ермаков, Алтайн хизааран ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ совхозой «Плодородиэ» гэһэн эхэнэрнүүдэй механизированнэ отрядай бригадир Нина Карпишина, СССР-эй студентнүүдэй соведэй Президиумэй гэшүүн Михаил Ильин.

ТАСС-ай фотохронико.

Баатар БАТОЕВ

ЗАЛУУ НАҺАН

Асари тэнгэриин мандал доро,
Аглаг ерээдүйн этнгэл найдалаар,
Агуу дэлхэйн эрьесэ доро,
Сагай далайн хүлгөөн дундуур
Одод тээшэ зорин тэгүүлпэн,
Сог залита, эршэ түгэс,
Солгёон хонгёо залуу паһанай
Соло дуудан, дуугаа дууланаб.
Одото тэнгэриин зүйдэл доро,
Омог зүрхэнэй хүбшэргэй дээрэ,
Сайран бадарха үүрэй туяагаар,
Хайрын сэдьхэлэй мүнгэн уеһаар

Намуун дэлхэйн һайхые гайхан,
Намаа гэзэгэтэй басаганда дурлан,
Солгёон хонгёо залуу наһанай
Соло дуудан, дуугаа дууланаб.
Майхан тэнгэриин хүшалга доро,
Мантан барилгын нэрьеэн доро,
Ажамидаралай сохисо дундуур,
Ажабайдалай долгин соогуур,
Шэнхинэмэ сагай пудал барин,
Шэнэ үеын дүрөө дээрэһээ
Солгёон хонгёо залуу наһанай
Соло дуудан, дуугаа дууланаб.

НАРИН ХИНАЛТА ДОРО ҮНГЭРГЭГДЭХЭ

Энэ жэл Зэдын аймагай ахынууд 300 мянган хони хайшалжа, гүрэндөө 13810 центнер нооһо худалдаха зорилготой. Худалдаһан нооһоо тэдэнэр 7 миллиһоо дээшэ түхэриг абаха. Энэнь бүхы олзо доходойнь ... гаран процент болохо ...

Тиимэһээ аймагай партийн, советскэ, профсоюзай организацинууд, колхоз, совхозууд хони хайшалалгые болзорто, эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө оролдожо байна. Олонхи ажахынууд нооһо хайшалалгандаа һаин бэлэдхэл хээд, хонидой нооһой хөөрэхые хүлеэжэ байна.

... жэлэйхидэл адли ... жэлдэ Борьёогой совхоз ... хайшалалганда эртэнһээ бэлэнхэй. Совхоздо 35400 хони хайшалагдаха, гүрэндэ 1850 центнер нооһон худалдагдаха. Энэ ажахы нэгэ хониһоо 4 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай.

Совхозой түб тосхондо, ...пархай, Нуга һууринуудта хони хайшалха пунктнууд бэлэн болгогдонхой, хайшалагшад томилогдонхой. Хони хайшалагшадай социалис мүрысөөнэй дүрим совхозой дирекци, партком, ...ком баталан абаа. Тэрэ ...мэй еһоор совхозой чемпион болоһон хүндэ 300 түхэриг, түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдтэ 200, 150, 100 түхэриг шан үгтэхөөр хараалагданхай.

Октябрьска совхоздо ...00. хониной нооһон хайшалагдаха, гүрэндэ 1660 центнер нооһон худалдагдаха. Эндэ хайшашадай хоёр пункт бэлэн болгогдоод, тэдэнние даагшадаар П. Шагдаров И. Протасов хоёр томилогдоо. Нооһо хайшалха, классировко хэхэ хүнүүд олдоо, нооһо шалгаха лаборатори түхеэрэгдээ. Эндэхи түбэй пунктда 100 хайша хүдэлхэ. Аймагай түрүү хайшалагшадай конкурс эндэ үнгэргэгдөө.

Нооһо хайшалалга эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ аймагай арадай хинагшад ехэхэн анхарал табижа байна. Аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэдтэй арадай хинагшад бүхы ажахынуудаар ябажа, хони хайшалалгада бэлэдхэл шалгаһан байна. Тиихэдэ нилээд дутагдалнуудые элирүүлээ.

Нэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхоз хони хайшалха гурбан пункттай юм. Тэдэнэй хоёрынь мүнөөшье болотор бэлэн болгогдоодүй. Арадай хинагшад колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга хэһээлтэ хээд, пунктнуудые бэлэн болгохо болзор үгөө. Хайшалалгын хүдэлмэри эндэ удаарууулжа яашье болохогүй. Юуб гэхэдэ, тус ажахы энэ жэлдэ 42500 хони хайшалха, гүрэндөө 2030 центнер нооһо худалдаха түсэбтэй.

Шалгагшад Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо баһал горитойхон дутагдалнуудые элирүүлээ. Хайшалалгын пунктнуудта электро-хайшанууд гүйсэд табигдаагүй, хайшалагшад үшөөл дутуу, социалис мүрысөөнэй дүрим һая табигдажа байна. Нооһо хайшалалган дээрэ хүдэлхэ хүнүүдые соёлой, худалдаа наймаанай, медицинын талаар хангаха асуудал шиидхэгдээгүй.

Иимэрхүү дутагдалнууд Оёорой, Ториин совхозуудта, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо элирүүлэгдэһэн байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Гэгээтэ тосхоной пунктда хайша бариха хүнүүд дуталдаһан зандаа.

«Заготконторын» хүдэлмэрилэгшэдэй эмхитэй хүдэлмэриһөө нооһо хайшалалгын үрэ дүн сүм дулдыдаха гээшэ. Бэлэдхэлэй организацинууд гүрэндэ худалдагдаха нооһо тушаан абахаар бэлэн болоо гэхын аргагүй. Илангаяа Зэдэ станци дээрэхи нооһо абадаг баазадань ехэхэн дутагдалнууд бии. Нооһо хадагалха складынь бага, тэндэ хэгдэдэг хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулагдаагүй. Нооһоной складнуудые ехэ болгохо тушаа асуудал хэдэн жэлэй туршада табигдабашье, «Буркоопсоюзай» правлениин зүгһөө хэмжээн абтанагүй. Энэ ушарһаа гүрэндэ худалдагдаһан нооһоной хахадынь газаа хэбтэдэг.

Гансахан энэ жэлдэ аймагай «Заготконтора» ажалшадай үмсын ажахыһаа 660 центнер нооһо худалдан абаха ёһотой. Тэндэ 13 хүн хүдэлхэ юм. Теэд мүнөөшье болотор хубиин ажахыһаа нооһо худалдан абаха хүнүүд гүйсэд олдоогүй байһаар. Ажахынуудай зарим лабораторинуудта хэрэгтэй болохо хэрэгсэлнүүд дутуу байһан зандаа. Энээнинс «Заготконторын» хүтэлбэрилэгшэд үни хада шалгажа, зохихо хэмжээ абаха байһан аад, баһал унжагайруулна.

Аймагай ажахынуудта нооһо хайшалалган эдэ үдэрнүүдтэ эхилхэ. Шухала удха шанартай энэ хүдэлмэри арадай хинагшадай нарин харууһан доро үнгэргэгдэхэ байна.

А. ШАТУЕВ
Зэдын аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗҮБШЭГДӨӨ

Хяагтын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй ...одохи сесси боложо, Промышленна предприятинуудай, барилгын ба транспортын эмхинүүдэй, коммунальна болон ажаһуудалгын ...ай коллективүүдэй ... оной түсэбтэ даабаринуудаа, абаһан социалис ...ануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. КПСС-эй Хяагтын райкомой секретарь, аймагай Соведэй депутат нүхэр Тарасов В. И. асуудалаар элидхэл хэжэ байна. Промышленно... транспортын, барилгын талаар аймагай Соведэй саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ, депутат нүхэр Виноградов П. П. тус асуудалаар нэмэлтэ элидхэл хэв.

Сессиин үзэмжэдэ табигдаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ аймагай типографиин хүдэлмэришэн, депутат Э. Б. Ринчинова, аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таһагые даагша, депутат С. Б. Молонов, Наушки станциин хүдэлмэришэн, депутат Е. А. Козинко, Мөөрөөшын совхозой партийна организациин секретарь Э. Ш. Бурунов, «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 466-дахи колонныи ахамад инженер В. Д. Бадмацыренов, аймагай прокурор, депутат П. П. Тютрин болон бусад хабаадалсаба. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр И. П. Осеев сесси дээрэ үгэ хэлээ.

«Аймагай тосхонуудта, пуурин газарнуудта ариг сэбэрые сахиха ба элүүрые хамгаалга һайжаруулха тухай» асуудал аймсоведэй гурбадахи сесси дээрэ харагдапан байгаа. Энэ асуудалаар абтаһан тогтоолой хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай аймагай түбэй больницын ахамад врач В. К. Альков сесси дээрэ мэдээсэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол абтаа.

Ц. БАБУШЕЕВ,
аймагай газетын редактор.

Засагай дээдын зургаануудта

БУЛТАНАЙ АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан ажалшадай бэшэгүүдэй талаар хэгдэдэг хүдэлмэрийе саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууд тушаа асуудал республикын Министрнүүдэй Совет хаража, тусхай тогтоол баталан абаба. Буряадай АССР-эй зарим министерствэнүүд, албан зургаануудта, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ ороһон бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд саг соогоо харагдажа, зүб шиидхэбэринүүд абтадаг болоо. Гэр байрын-коммунальна ажахын министерствэдэ, Загарайн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ, бусад эмхи зургаануудта энэ хүдэлмэри һайнгаар табигданхан гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Гэхэтэн хамта республикын олохон министерствэнүүд болон албан зургаануудта, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудта энэ асуудалаар ехэхэн дутагдалнууд үшөө дайралдаһаар гэжэ Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Зарим эмхи зургаануудта ороһон ажалшадай бэшэгүүд хуулияар хараалагдаһан болзортоо харагданагүй, бэшэгүүд соо табигдаһан асуудалнууд зүбөөр шиидхэгдэнэгүй, авторнуудтань халирхай харюу үгтэнэ. Ажалшадай бэшэгүүдэн мүрөөр абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ һайнаар шалгагданагүй. Хяагтын, Бэшүүрэй, Улаан-Үдын аймагуудай Соведэй гүйсэдкомуудта, республикын социальна тэдхэмжын ба худалдаа наймаанай министерствэнүүдтэ энэ хэрэг тон ехэ дутагдалтай гээд тогтоол соо онсо заагдана.

Тиихэдэ ажалшадһаа ороһон бэшэгүүд, мэдүүлгэ болон гомдолнууд анхаралгүйгөөр шэнжэлэгдэнэ, саг соонь зохихо хэмжээн абтанагүй, хүтэлбэрилхы тушаалтай хүнүүд энэ асуудалда анхардаггүй байха юм. Нютагай Соведүүдэй зарим гүйсэдкомуудта, тэдэнэй таһагуудта ажалшадтай уулзаха хэрэг муугаар табигданхай, тусхай үдэр, час тогтоогдоогүй байһаар. Энэ асуудалаар Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй зарим таһагууд, Хяагтын, Бэшүүрэй аймсоведэй гүйсэдкомууд ехэ дутагдалтай.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан ажалшадай бэшэгүүдэй талаар хэгдэдэг хүдэлмэрийе саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» партиин ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсэхыень республикын министерствэнүүдэй, албан зургаанууд болон управлениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые, ажалшадай депутадуудай нютаган Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаад, энэ асуудалаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары түргэн усадхаха эрилтэ табяпан байна. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, ажалшадай бэшэгүүдээр хэгдэдэг хүдэлмэрийе саашадань һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые энэ жэлэй августын 1 болотор тодорхойлон хараалхыень дээрэ дурсагдаһан хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхагдаба.

Эмхи зургаануудта ажалшадһаа ородог бэшэгүүдые, мэдүүлгэ ба гомдолнуудые хуулияар хараалагдаһан болзортонь анхаралтайгаар шэнжэлэн хараад, зүб шиидхэбэри абаха, авторнуудтаа түргэн харюусаха эрилтэ министерствэнүүд ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, нютаган Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй үмэнэ табигдана. Тиимэһээ совет органуудай, албан зургаануудай, министерствэнүүдэй бүхы ажал ябуулгые эрид һайжаруулха, ажалшадһаа ороһон бэшэгүүдые дары бүридхэлдэ абаха хэрэгтэй болоно. Ажалшадай бэшэгүүдые, мэдүүлгэнүүдые саг соонь хаража, зүб шиидхэбэри абадаггүй, абтаһан шиидхэбэриин дүүргэлтые шалгадаггүй хүнүүд харюусалгада хабаадуулагдаха зэргэтэй. Ажахын болон соёлой байгуулалтын, совет хуулинуудые сахиха залуушуулые хүмүүжүүлхэ асуудалнуудые хүдэлмэрилэгшэдтэ тайлбарилан ойлгуулха хэрэгые саашадань һайжаруулха шухала гээд республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо заагдана.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй-инструкторска таһаг, мүн Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшонорой туһалагшад энэ тогтоолой дүүргэлтые хинан шалгажа байха уялгатай.

ХҮЛЫН САНАҺАА

ЛИССАБОН

Һунгалтын урда тээхи хүдэлмэри түгэсхэгдэбэ

ТАСС

Июниин 25-наи хахад һүни президентые һунгаха һунгалтада бэлэдхэл Португалида дүүрэһэн байна. Энэ һунгалта июниин 27-до болохо юм.

Хэнэй түлөө дуугаа үгэхэ тухай харюусалгатан шиидхэбэри һунгагшадай эмгалан зохид орпон байдалда абахынь тулада һунгалта болотор үлэһэн нэгэ сүүдхэ тэдээндэ үгтэһэн байгаа.

Харин июниин 24-нэй һүни орой болоһон хойно Португалиин компартиин зүгһөө дэбжүүлэгдэһэн кандидат Октавиу Родригеш Пату гэгшын түгэсхэлэй митинг Лиссабондо болоо. Ажалшадай кандидатан нэгэн һаналтай байһанаа элирхэйлэн харуулхын тулада ниислэл хотын хэдэн арбаад мянган хүн зон Май 1-нэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ суглараа һэн.

Митинг дээрэ ПКП-гэй генеральна секретарь Альваро Куньял үгэ хэлэһэн байна. Национальна политическэ ажабайдалай али бүхы һалбаринуудта, тэрэ тоодо правительствын ажал ябуулгадашье коммунистнуудай хабаадалгагүйгөөр ёһотой бодото демократиие Португалида хангахын аргагүй гээд дүй дүршэл харуулна гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Октавиу Пату гэгшын түлөө дуутаа үгэхыень тэрэ демократ-һунгагшадые уряалһан байна.

КАРАКАС

ЧИЛИИН КОМПАРТИИН УРЯА

ТАСС

Компартиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлээ шангадхаха, фашис хунтын харата түсэбүүдые таһалдуулха уряатайгаар Чилиин Коммунис парти дэлхэйн олониитэдэ хандаба.

Чилиин арадай элитэ ехэ энэ хүбүүнэй шорон түрмэдэ хаагдаһанһаа хойшо мянган үдэр июниин 23-да үнгэрбэ гээд КПЧ-гэй мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Айхабтар ехэ гэм зэмэ хэһэн хүнүүдые сүүдэй зохихо шиидхэбэри гаргаһанай удаа иимэ болзороор түрмэдэ хаадаг гээшэ ааб даа.

Мүнөө Чилидэ харата ябуулганууд үргэлжэлүүлэгдэһээр. Сүүд, мүрдэлгэгүйгөөр Луис Корвалан ба бусад политическэ ажал ябуулагшад түрмэ шоронгуудта хаагдажа байна. Сэхыень хэлэхэдэ, фашис хунта худал хуурмаг элдэб гэмнэлгэ хэхые һанаашалбашье, үрэ дүн түйлажа шадаагүй гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Энээнһээ уламжалан, фашис хунта Компартиин Генеральна секретариие, мүн бусад хүнүүдые мүнөө болотор сүүдлээгүй байһаар. Уласхоорондын олониитын һаналаа нэгэдэлгэ, Луис Корваланай шууд сэхэ хараа бодол энэ талаар ехэ нүлөө үзүүлһэн байна гэжэ Чилиин Компарти тэмдэглэнэ.

ЛУИС КОРВАЛАНИИЕ СҮЛӨӨЛХЭ!

Чилиин фашис хунтын хашалта харшалалтануудые, хардалга гүрдэлгэнүүдые, харата муухай бүхы ябуулгануудые дэлхэйн олониитэ эрид буруушаана.

СОФИ. Чилиин демократическа эрхэ сүлөө хазагайруулһан, хүнэй эрхэнүүдые бүдүүлигээр баһамжалан доромжолһон харата муухай ябуулганууды Болгариин юристнүүд эрид буруушаана гэжэ Болгариин юристнүүдэй холбооной мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Чилиин түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэн тэмсэлтэй һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлхэ зуураа, Чилиин арадай элитэ ехэ хүбүүн Луис Корвалан ба бусад демокрадуудые сүлөөлхэ эрилтэ табина.

СТОКГОЛЬМ. Луис Корваланиие сүлөөлхэ эрилтэ Швециин политическэ ба ниитын элитэ мэдээжэ 300 шахуу ажал ябуулагшад, уран зохёолшод, артистнар табиһан байна. Гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Андерсон, уран зохёолшод А. Лундквист, П. Вестберг гэгшэд иимэ эрилтэтэй мэдүүлгэдэ гар табигшадай дунда бии.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндиин парламентын 63 депутат ОАГ-гай генеральна секретарь А. Орфилда бэшэг эльгээхэдээ, Чилидэ хүнэй эрхэ хазагайруулһан ушарые эрид буруушааһан байна.

БОНН. Һаяхан Чилидэ ошожо ерэһэн ФРГ-гэй ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад — профессор Г. Штуби, адвокадууд П. Беккер, Н. Швамборн гэгшэд фашис хунтын гэмтэ ябуулганууд тухай хөөрэө. Политическэ экономическа, сэрэгэй али бүхы туһаламжа хунтада үзүүлэгээ болюулхыень эдэнэр баруунай оронуудай урда эрилтэ табиба.

(ТАСС).

ЛОНДОН

Шахардуу байдал һуларуулхын түлөө

ТАСС

Шахардуу байдал һуларуулга хадаа шухала удхашанартай, түбэг бэрхэшээлтэй хэрэг гэжэ ходоодоо тоолодогой гээд Франциин президент В. Жискар д'Эстэн «Обсервер» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Шахардуу байдал һуларуулгаһаа ондоо юумэн бии гэжэ бодомжологшод алдуу эндүү хэнэ гээшэ. Тиимэһээ шахардуу байдал һуларуулха шухала. Юундэ хүшэр бэрхэшээлтэйб гэхэдэ, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга дээдэ хэмжээндэ хүрөө, гадна, дэлхэй дээрэ хоёр ондоо үзэл суртал бии байһаар. Тиигээшье һаань шахардуу байдал һуларуулха политика гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае яһала һайжаруулха байна гээд дүй дүршэл харуулна гэжэ президент нэмэбэ.

Албанай хэрэгээр СССР-тэ ошожо ерэһэн тухайдаа тогтоходоо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, экономическа харилсаа холбоо тогтооходо, шахардуу байдал саашадань һуларуулха хүсэлэнтэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ һэн гээд Жискар д' Эстэн хэлээ.

Шахардуу байдал һуларуулгын политикада Холбоото Штадуудай хараа бодол хубилаа хэбэртэй гэһэн ушарта этигэнэгүйб гэжэ президент тэмдэглэбэ.

Хүсөөрөө гү, али экономическа нэбтэрэлгын аргаар Советскэ Союз хэзээ нэгэтэ Баруун Европые эзэмдэхээр хүсэнэ гэһэн ушарта этигэнэгүй гүт гэһэн хадхуу асуудал президентдэ табигдаһан байна. «Алинданьшье этигэнэгүйб»,—гэжэ Жискар д' Эстэн харюусаа.

МАПУТУ

Бэеэ даанхай түрүүшын жэл

ТАСС

Мозамбигай 9 миллион арад зон бэеэ даанхай байдалтай болопоор нэгэдэхи жэлэй ойе июниин 25-да баяр ёһолой оршон байдалда тэмдэглэбэ.

Машава стадион дээрэ болоһон олониитын митинг энэ һайндэрэй үедэ гол һуури эзэлээ. Нэгэ жэлэй урда тээ президент С. Машел хадаа 500 шахуу жэл соо орон дээгүүрнь намилзажа байһан Португалиин тугые буулгажа. Мозамбигай Арадай Республикын туг үргэн хиидхүүлээ һэн.

Энэ үе соо ФРЕЛИМЫН хүтэлбэри доро орон доторнь социально-экономическа шухала хэдэ хэдэн хубилалтанууд бэелүүлэгдэһэн байна

ПАРИЖ

ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭЭ

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй Акт хадаа гайхамшаг документ болоно гэжэ нэрлээд, СДПГ-гэй түрүүлэгшэ Вилли Брандт тэрээндэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна. Баруунай оронуудай политическэ, эрдэм соёлой элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадай хабаадалгатайгаар ЮНЕСКО-гоп соелой харилсаанай, уласхоорондын экономическа шэнэ гуримай асуудалнуудаар үнгэргэгдэһэн уулзалгын үедэ тэрэ үгэ хэлэһэн байна.

Ниитэ Европын зүблөөндэ хабаадаһан оронуудай хоорондо экономическа, техническэ харилсаа холбоондо амжалтануудай туйлагдаһантай дашарамдуулан, Вилли Брандт сэдьхэлээ ханажа байһанаа мэдүүлбэ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хинаха, хизаарлаха асуудалнуудые шиидхэхэ зорилго, тойгоор оролдолго гаргаха шухала гэжэ тэрэ хэлээ.

...Хитадта оруулха түсэб... байһан» (31-дэхи хуудаһан)

...НР-эй байгуулагдаһанай ...ээр Мао Цзэ-дун, тэрэнэй түшэмэлнүүд монгол ...ай туплаһан автономито ...нүүдые хаһажа, үгы хэхэ ...оролдодог бэлэй. Маоиз... шовинис политикын дээдэ захань «культурна революциин» үе байһан юм. Дотор Монголдо болоһон «культурна революциин» үедэ национальна ...нуудые шэрүүн хатуугаар хюдадаг байба. Хунвэйбинүүдые тухиржа, тэдэнэй ... Дотор Монголой за...анай, партийна, сэрэгэй зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые намнажа, пар... ударидалгын, арадай ...ай зургаануудые үгы ... Монгол арадай үмэнэһөө ... шууд эсэргүүсэлтэдэ ...дахадаа, Пекин онсо ...нүүдые абаха баатай һэн. Шеньси провин... байһан 21-дэхи армиие ...эл Хүх-Хотодо (1967 апрель) оруулжа, сэ... хиналта табиһан бай... Иигэжэ маоис генерал... сэрэгэй округой ко...лагшын орлогшо Тэн ...Цинда бүхы засаг даагдаа һэн. Дотор Монголдо болоһон «культурна революциия» онсо шэнжэ гэхэдэ, энэ автономито райондо ханьцууд (хитадууд) олиггүй олоороо асарагдаа һэн. Иигэжэ эндэхи арад зоной хуэи заяагаа шиидхэхэ эрхые таһа дэбһээд, Мао түрүүтэй Пекинэй удамаршад автономито районой зүүн-хойто аймагууд таһалагдажа, Хитадай провинцинуудта оруулагдаа, тиихэдэ урда ба баруун аймагуудай газарые хаһажа, мүн ондоо провинцинуудай мэдэлдэ үгэһэн байна. Энээнэй эсэстэ автономито монгол арад зонойнь тоо 300 мянган болотороо үсөөржэ, хитадуудынь арбанай юһэн хуби болобо гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

1971 оной май һарада Хүх-Хотодо болоһон КПК-гай автономито районой организациин III съезд маогой шовинис, националис политикые улам элеэр тодоруулба. «Национальна асуудал гээшэ ангиин тэмсэл мүн» гэһэн бэеэрээ Пекинэй удамаршад политикаяа бэелүүлхэ хэрэгтэнь һаалта хэгшэдые бултыень «ангиин дайсад» болгоод даража, хюдан һалгаһан байна.

СИНЬЦЗЯНАЙ АРАД ЗОНОЙ ТРАГЕДИ

5 миллион уйгарнуудай, 3 миллион бусад яһатанай (казах, монгол, хуэй, маньчжуур, киргиз, таджик, узбек, дагуур гэхэ мэтэнүүдэй) мүнөөнэй байдалые тон эли тодоор авторнууд харуулна. Синьцзян-Уйгарай автономито районой 1.700 мянган дүрбэлжэн километр газар дээрэ эдэ яһатан һуудаг юм. Синьцзянай арад зоной национальна сүлөөрэлгын тэмсэл тухай авторнууд эндэ тодорхойлно.

КНР-эй бии болохоһоо хойшо Пекин бага яһатанай эрхэ хизаарлаха гэһэн политика бэелүүлдэг байба. 1951 оной мартда болоһон КПК-гай Синьцзянска комитедэй үргэн пленум дээрэ провинциин национальна кадрнууд «националис» үзэлтэй гэжэ гэмнэгдээд, Ехэ ороной нэгэдэлые һандааха хүсэлэнтэй «хархисууд» гэжэ нэрлүүлээд, бүгэдөөрөө сохигдоһон юм. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хабадагшадые маоистнууд мүрдэжэ, хашажа, үгы хэбэ. 1955 оной сентябрьда байгуулагдаһан Синьцзян Уйгарай автономито район «миин захиргаанай нэрэ болоод» лэ үлөө гэжэ авторнууд тон зүб тэмдэглэнэ.

«Ехэ алхамай» хүдөө нютагые «коммуна» болгохо гэһэн политикань Синьцзянай хэдэн зуугаад мянган арад зониие үлэн хооһон байдалда оруулаа һэн. Табяад онуудай эсэс багаар Мао Цзэ-дун, тэрэнэй түшэмэлнүүд энэ район руу зорюута хитадуудые зөөлгэн асарба. Энээндэнь арад зон эрид шууд эсэргүүсэлтэ хэжэ, һүүлдэнь восстани болон дэлбэрбэ (1954—1956 ба 1962 онууд). Эдээниень Пекин шуһата хюдалгаар дараа пэн. Энээнһээ боложо 65 мянга гаран уйгарнууд, казахууд түрэһэн нютагаа орхижо, Советскэ Союз руу (1962 он) тэрьедэжэ гараһан бачна.

1966 оной августда Синьцзянай түб Урумчи хотодо хунвэйбинүүд «культурна революциин» үедэ шуһата хэрэг үйлэ үүсхэбэ. Дүрбэн хуушаниие» (хуушанай ёһо гурим, заншал, культура, мораль) үгы хэхэ кампани эхилһэн юм. Уйгарай культурын ба искусствын хүшөө памятнигуудые, мечеть — сүмэнүүдые доромжолбо, уйгарай ба казахай элитэ зохёолшодой, ород ба совет, мүн баруун классигуудай номуудые шатааба. Нютагай хүтэлбэрилэгшэдые зоболоо, хэһээбэ.

Эгээл олон ондоо үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн энэ райондохи хүн зоной Советскэ Союзда талархадаг, нүратан байдагыень сэдьхэл һээнь хобхолжо үгы хэхэ гэжэ маоистнууд элдэб ааша гаргана, худал хуурмаг үгэ тараана. Тиигээд энээндэнь хэншье этигэнэгүй, харин маоистнууд эндэхи арад зоной дунда үнэнтэ муухай нюураа харуулна, марксизм-ленинизмдэ харша байһанаа элишэлнэ.

Маоистнууд национальна асуудал шиидхэхэ тухай олон табан юумэ шашаад лэ. хитад бэшэ яһатанда автономи олгоһон хэбэртэй болодог байна. Үнэндөө энэнь ганса нэрэ болоод үлэнэ. Бодото дээрээ эрхэ сүлөөшье олгодоггүй, экономикыеншье хүгжөөдэггүй, бусад яһатаниие хитад зоитой холижо, бүхы ондоо нациие үгы хэхэ гэһэн ябуулгань болоно. Гуаньси-Чжуанай автономито районой арад зон, 4 миллион болодог хуэй гэжэ яһатан болон баһал доромжолуулжа байдаг. Хитад бэшэ яһатанай хэлэ бэшэг, культура, искусство болоод бусадыень бултыень үгы хэхэ гэһэн политика бэелүүлнэ.

Маоистнуудан «культурна революци» «Конституцяар хараалагдаһан автономито районой зургаануудые хаа хаанагүй» бүрин хүсэдөөр үгы хээ, хуэйнүүдэй автономи һалгаад, КПК-гай автономито районой «һэргээн бодхоохо» съезд (1971 оной август). КПК-гай X съезд (1973 оной август) Пекинэй дээрэлхүү шовинис, хитад бэшэ үндэһэ яһатаниие үгы хэхэ гэһэн сэрэгэй маоис диктатурые эсэслэн байгуулаа.

ТҮБЭДҮҮДЭЙ ЗОБОЛОНТО ХУБИ ЗАЯАН

Иимэ нэрэтэн бүлэгөөр энэ ном дүүрэнэ. Шэнжэлгэнь энээгээр юундэ дүүрэнэб гэхэдэ, Түбэдтэ мүнөө боложо байпан үйлэ хэрэгүүд хадаа КНР-эй национальна районуудта маоистнуудай ябуулдаг политикые, аашые тон тодоор харуулна. «Урда сагта Түбэд гээшэ гүрэнгүй байһан, мүнөөшье гүрэниие хэрэгсээнэгүй» гэжэ баингаад маоистнуудай һэнгэргүйгөөр худалаар хэлэһые номой авторнууд тон тодоор буруушаажа харуулна. «Хитадан хүгжэнги гэгээрэл, болбосорол Түбэдэй культура хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй байгаа» — гээд маоистнууд дарлажа хэлэпэн юм. «Хэдэн зуун жэлэй туршада Түбэд орон Түб Азиин культурна ба шажанай газар байһаниинь мэдээтэй. Баруун-Жуу (Лхаса) хойто буддизмын — ламын шажанай түб байгаа бшуу. Эндэ хэблэгдэһэн хэдэн мянган ном Хитад, Монгол оронууд руу абаашагдадаг байгаа. «Түбэд хэлэн хэдэн зуун жэлэй туршада «Түб-Азиин чата хэлэндэ» ехэ үүргэ дүүргэжэ байһан юм» — гээд авторнууд ном соогоо бэшэнэ.

«Түбэд орониие эбэй ёһоор сүлөөлхэ хэмжээнүүд тухай хэлсээнэй» 1951 оной майн 23 да баталагдаһанпаа хойшонхи үедэ болоһон үйлэ хэрэгүүд, мүнөөнэйншье байдал юу харуулнаб гэхэдэ, Маогой удамаршад национальна автономи олгохо гэжэ һэдээшьегүй гэжэ тобшололтой. Гэхэһээ гадна маоистнууд энэ хэлсээ баталжа, эндэ зоргоороо аашалха эрхэтэй болонхон. Маоистнууд национальна бусад районуудта ябуулдаг политикаяа тон адли хэмжээнүүдые эндэ бэелүүлнэ. Зэбсэгтэ восстанинууд (1955—1956 онуудаи) зүүн районуудта. 1959 ондо Һасада (Лхаса) болоһон Түбэдүүдэй суута зэбсэгтэ восстани хүрэтэрөө олониитын зүгһөө эрид шууд эсэргүүсэлгэ үүсхэнэ. «1959 оной март һарын восстаниин һүүлээр маоистнууд Түбэдтэ хизааргүй засаг тогтообо». (108-дахи хуудаһан).

Түбэд орондо иимэ орёо байдалай тохёолдоходо, маоистнууд 1965 оной сентябрьда эндэнь национальна автономи бии болгохо баатай болобо. КНР-тэ һуудаг түбэд зоной хахадһаань олонхинь энэ райондо мүнөөшье болотор ороогүй.

Пекинэй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэн национальна политикые совет монгол авторнууд шэнжэлжэ, энэ ном соогоо элишэлэн тобойсо харуулба.

Д-М. БАТУЕВ.
Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай Зүүн зүгэй шэнжэлэлгын таһагые даагша, түүхын эрдэмэй кандидат.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

ХИРААНАЙ ПАНСИОНАДТА

Хяагтын аймагтахи Хираанай шабарай аша туһые гансахан манайшье республикын ажалшад бэшэ, харин оронойемнай олохон область, хизаарнуудай хүн зон мэдэхэ болонхой. Тэндэ хүнүүд үе мүсөө, нервэ болон бэшэшье үбшэнөө эмшэлүүлдэг гээшэ. Эмшэлгын газарай физио болон бусадшье тусхай кабинедүүдтэ элдэб янзын түхеэрэлгэнүүд бии юм.

— Крым ба Хара далайн эрьедэ би хэдэн дахин амараа хүм. Гэбэшье Хираанда аргалуулхадаа ехэ таарадагби, — гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалид, мүнөө Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналей госхондо ажаһуугша Роман Иванович Фалилеев хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье хүл гараар муу, таягтай хүнүүд эндэ ерэжэ эмшэлүүлһэнэй һүүлээр нилээд һайн болоод, таягаа хаяад ябашадаг гээшэ.

Хираанай эмшэлгын газар жэл ерэхэ бүри гоё һайхан, болбосон түхэлтэй боложо байна. Ганса энэ жэлдэ эндэ ванна ба ажахын корпусууд, бани, байрын хэдэн гэрнүүд ашаглалгада үгтөө. Хяагтын аймагай колхоз, совхозууд хамтаржа 75 хүнэй байжа амарха, бэеэ эмшэлүүлхэ корпус бариа. Һаяхан эндэ түрүүшын амарагшад ерэбэ.

Амарагшадай олонхинь малшад, механизаторнууд. Тэдэнэй дунда Мөөрөөшын совхозой хүдэлмэрилэгшэ Василий Жигмытов, Алтайн совхозой агроном-луговод Алексей Гунсурунов болон тракторист Александр Цыренов, Хяагтын совхозой тоо бүридхэгшэ Илья Дылгыров, Хүдэриин совхозой хүдэлмэришэн Николай Слепченко, Хяагтын автопредприятиин шофер, коммунис ажалай ударник Фёдор Шесточенко болон бусад бии.

Аймагай колхоз, совхозууд амаралтынгаа шэнэ корпусто хүнэй амарха, сэнгэхэдэ хэрэгтэй эд хэрэгсэлнүүдые олоор абанхай. Эндэ радио, телевизор, бильярд болон бэшэшье наадаһанай хэрэгсэлнүүд, зөөлэн стул болон диванууд, шэнэ газетэ, журналнууд бии.

— Манай аймагай ажалшад өөһэдынгөө пансионадта амарха, бэеэ эмшэлүүлхын хажуугаар үшөө нуралсаха аргатай болохо юм, — гэжэ КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь П. М. Павлов хөөрэнэ. — Малшад болон таряашадай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курса эндэ нээгдэхэ байна.

Штадай ёһоор эндэ 5 врач хүдэлхэ ёһотой. Мүнөө ганса ахамад врач Александр Галактионович Вихарев хүдэлнэ. Тиигэбэшье тэрэ тушаалаа һайнаар дүүргэнэ, ехэнхи сагаа эмшэлүүлэгшэдэй дунда үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн медсестранууд Людмила Цыренова, Галина Гончарова, Валентина Скутова, массаж хэдэг Галина Карпова, Нина Новикова, Галина Телетнева, тогоошод Лидия Гаврильева, Любовь Степанова гэгшэд даалгаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, амарагшадан магтаалда хүргэнэ.

— Арбадахи табан жэлэй туршада танай эмшэлгын газарта үшөө юун хэгдэхээр хараалагданаб? — гэжэ ахамад врач А. Г. Вихаревһаа асуухада:

— Нэгэ, хоёр хүнэй байха таһалгануудтай хоёр томо корпус баригдахэ. Тосхондоо набшаһата модо, һөэг бургааһа һуулгаха, тэрэнээ болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ юумэ хэхэбди, — гэжэ харюусана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад врач А. Г. Вихарев аргалуулгада ерэгшые үзэжэ байна. ванна корпус.

А. СУРМАЧАИ
фототекст.

«ЭНЕРГИЯ-76» ТҮГЭС БЭЛЭН

Һаяшаг Зүүн Сибириин технологическа институдта ороходом, бүлэг студентнэр нэгэ хүбүүе тойронхой, сүлөөгүй хөөрэлдэжэ байба. Тухайлхадам, нүхэдэйнгөө дунда нилээд хүндэтэй, мэдээгүй юумэниинь гэжэ үгы янзатай. Асуудал бүхэндэнь тодоор харюусаад, гансал сессиеэ эрхим һайнаар тушаая, тиигэбэл Буряад орон соогуураа баһа ябахабди гэжэ нүхэдөө зоригжуулха юм.

Валерий, ши һанаагаа бү зобо. Мүхөөгөө үгтэхэгүйбди, — гэжэ хүүгүүд найдуулаад, үргэн һаруул аудиторидоо оробо.

Тэдэнэй нигэжэ хөөрэлдэхэ өөрын удхатай. Электромеханическа факультедэй студентнэр ажалай семестрэй эхилхые хүлеэжэ ядадаг. Тиимэһээ али бүхы асуудалаар «Энергия» гэжэ барилгын отрядай бригадир Валерии Нестеровтэ хандана. Тэдэнэр һайнаар һураханһаа гадна, зунайнгаа амаралгын үедэ Буряад оронойемнай барилгануудта хабаадажа, энэ һайхан хэрэгтэ хубитаяа оруулһан юм. Тиихэдэ Валериин студентнэрэй барилгын «Энергия» гэжэ отрядые ударидажа, гурбан зун удаа барилгада хабаадаһан байна. 1973 ондо Захааминай, Зэдын аймагта жаран километрэй зайда электро-дамжуулгын лини таталсаһан, арбан подстанци барилсаһан, арбан гурбан һаалиин фермэнүүдтэ зайн гал оруулалсаһан, Ехэ-Наран, Армак, Алцак гэжэ нютагуудта электро-дамжуулгые һэльбэн оруулһан юм. Тиигэжэ 166,4 мянган түхэригэй ажал хэжэ, эрхим һайн сэгнэлтэдэ хүртөө бэлэй. Тус отряд республика дотороо нэгэдэхи һуури эзэлжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЛКСМ-эй областной комитедэй Улаан тугаар шагнагдаа һэн.

Нёдондо зун Валериин Нестеровэй отряд Түнхэнэй аймаг гаража, нилээд ехэ ажал хэһэн, ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Студентнэрэй барилгын отрядай юһэдэхи республиканска слет дээрэ онсо магтуулжа, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Энэ талаар залуу коммунист Валерий Нестеровой хубита ехэ гээшэ. Һуралсалдаа, ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандажа, ажалай журам наринаар сахихыень саг үргэлжэ һануулжа байдаг. Тэрэнэй эдэбхи үүсхэл, эршэтэй ажал, эрхим һайн һуралсал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, «Ажалай габьяагай түлөө» гэжэ медаляар шагнагдаа.

Ажалай гурбадахи семестр дүтэлжэ байна. Валерий Нестеровэй толгойлдог отряд «Хани барисаан» гэжэ электро-дамжуулгын лини таталсаха юм. Тус лини Сэлэн-Дүүмэ тосхонһоо Монголой Арадай Республикын хилэ хүрэтэр ошохо.

И. КИСАРИНА.

ОЛОНХИНЬ КОЛХОЗДОО ТУҺАЛХАНЬ

Хяагтын аймагай Үлзытын найман жэлэй һургуулиин газаа шуунатай байба. Һайндэрэйхеэр хубсалһан һурагшад баглаа сэсэгүүдые барин зогсоно. Энэншье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, наймадахи класс дүүргэгшэд үнэмшэлгээ абахаяа ерээ бшуу.

Уданшьегүй хонхо наяржа, үхибүүд класстаа яаран ороно. Тэдэнэй нюур шарайда баярай гэрэл. Найман жэлдэ һураха — бага саг бэшэ. Энэ үе соо тэдэнэр олон юумэ ойлгожо гараа. Энээн тухай багшанарынь хэлэһэн, саашанхи һуралсалдань амжалта юрөөһэн байна.

Тус һургуулиин һуралсалай хэрэгые даагша Василий Цыретаров үгэ хэлэхэдээ, Светлана Галсанова, Дмитрий Гарматаров, Миша Хантаев, Валентина Хальзанова болон бусадай эрхим һайнаар һуража гараһыень тэмдэглээд, зарим нэгэнэйнь училищи, техникумдэ һуралсахаяа түхеэрһыень, нүгөөдүүлэйнь «Дружба» колхоздоо туһалхаяа үлэхыень мэдүүлээ.

Һургуулиин багшанарай коллектив Бэшүүрэй, Чисаанын, Улаан-Үдэ хотын 12-дохи, 37-дохи дунда һургуулинуудай багшанарай хандалга-бэшэгые зүбшэн хэлсээд, һурагшадаараа юу хэхэеэ тодорхойлһон байна. Һургуулиин үхибүүдэй хүсөөр тосхоной гудамжа ногоорүүлагдана. Мүнөө 28 һурагша хони хайшалалгада хабаадалсахань. Гадна үбһэндэ ябалсаха, набшаһата тэжээл бэлэдхэлсэхэ байна.

Манай корр.

ҺАЙН ДАА!

Республиканска больницын зүрхэ эмшэлэлгын отделенидэ Вера Васильевна Миронова врачаар ажаллана. Зоной аша туһада бүхы шадалаараа оролдожо ябадаг энэ нүхэр үбшэлһэн хүнүүдтэ урин налгайгаар хандажа, олоной магтаалда хүртэдэг юм. Эндэ эмшэлүүлһэн хүн бүхэн Вера Васильевнада сэдьхэлэй ехэ баяр хүргэдэг, тэрэнийе ходо һанажа ябадаг байна.

Би хүндөөр үбдэжэ, энэ отделенидэ орохо баатай болоо һэм. Тэндэ Вера Васильевнада эмшэлүүлээ бэлэйб. Тиигэхэдээ тэрэнэй бэрхэ врач байһаниие һайса ойлгооб, хүн бүхэндэ ямар һайнаар ханданаб гэжэ мэдэхэ болооб. Палатада тэрэнэй орожо ерэхэдэнь, сэдьхэлдэ ямаршьеб даа омогорхол түрэхэдэл гэхэ. Нүхэр Мироновагай, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнь ашаар гүргэж эдэгэжэ гараа һэм.

Вера Васильевна Миронова коллектив соогоо хүндэтэй болоһоор үнинэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, ажалай ветеран энэ нүхэртэ ута наһа, удаан жаргал эдлэжэ, арад зоной аша туһада амжалтатайгаар ажаллахыень газетээр дамжуулан хүсэнэб. Һайн даа, Вера Васильевна!

З. ДАШИЕВА,
Бэшүүрэй аймагай Потанино тосхондо ажаһуугша.

ТАГЛЕЙН НУУР

Энэ нуур Бага Хамар-Дабаанай хойто хаяада, үзэсхэлэнтэ гоё газарта оршоно. Эндэһээ Таглейн горхон эхи абажа, Химнэ голдо шудхан ороно.

Таглейн нуур гүнзэгы бэшэ, 750 га талмай эзэлнэ. Зунай үедэ нюруу дээрэнь уһанай элдэб янзын ургамалнууд һолонгын долоон үнгөөр миралзажа, одоол нюдэ һаргаама гоёор харагдаха юм. Хойто бэеэрнь һарьдагууд шобойлдоно. Дээрэһээнь нилээд олон горход дэбхэншэеэһээр буужа, баглаа бүдүүн хушануудай хоорондуур хүүен-хааян урдаһаар, нуурта шудхажа ороно. Нуурһаа холо бэшэ бурьялһан булагай уһан баһал тиишэ яаран һоликорно.

Зэдын аймагай хүн зон энэ нуурай уһые ехэл сэгнэдэг. Юуб гэхэдэ, малай арһанай үбшэ аргалхада тупатай юм ха.

Зунай үедэ Зэдын аймагай зарим ажахынууд залуу малаа, адуун һүрэгөө иишэ туужа асарна. Нуурай захаархи тунга ногоондо бэлшээжэ, таргалуулдаг заншалтай. Һоно батаганаанай үймэлдэжэ һалахагүйдэ, адууһа мал нуурта ороод, бэеэ һэрюусүүлдэг, элдэб янзын ногооень эдинэ. Заримдаа хандагай оронхой, һарагар томо эбэрынь холоһоо арбайжа харагдадаг юм. Баабгайшье зайгуулахадаа болохо.

Зэбгэн, тула, хадари гэхэ мэтын загаһад хабартаа Химнэ голдо түрьһэлөөд, урасхал өөдэ бүхы шадалаараа махажа, нуурай сээл гүнзэгы руу орожо жарһадаг. Загаһадай эдихэ юумэн захагүй элбэг. Намартаа набша намаагай хагдаржа, газарта унажа эхилхэдэ, тэндэхи загаһад Химнэ голоорнь уруудажа ороно. Ушар юуб гэхэдэ, энэ нуур үбэлэй янгинама хүйтэндэ таһа хүрэнэ бшуу. Энэл шалтагаанһаа ялаагана, алгана гэхэ мэтын нуурай жэжэ загаһад эндэ байдаггүй.

Нугаһанһаа ондоо шубууд эндэ зуһанагүй. Зунай үедэ дальбараануудаа тэнижээгээд, намарай дүтэлхэдэ тэдэнээ дахуулаад, халуун орон тээшээ ниидэнэ.

Энэ нуурые сахин хамгаалха гээшэ эндэхи хүн бүхэнэй нангин уялга мүн.

А. БАНЗАРАКЦАЕВ,
СССР-эй географическа бүлгэмэй бэдото гэшүүн.

„БУРЯАД ОРОН-76"
ФОТОКОНКУРС

Хангай уулын Хангил хабсагай
Д. ДУГАРОВАЙ фотоэтюд.

Хүхэ далайн хүбөө дээрэ
И. ЯХНОВЕЦКИНИ фотоэтюд.

Медицинскэ туһаламжа һайжарна

Буряадай республикада Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай элүүр энхые хамгаалха хүдэлмэридэ нилээд ехэ анхарал хандуулагдана.

Нижнеангарск, Багдарин тосхонуудта аймагай больница болон поликлиникэнүүд үргэдхэгдэжэ байнхай. Тиихэдэ Муйска участково больница үргэдхэгдөө. Улюнхаанай фельдшерскэ пункт амбулатори болгогдоһон байна. Северо-Байкальск тосхондо шэнэ больница нээгдэбэ. БАМ-ай барилгашадые эмнэхэ амбулатори Шэнэ-Уоян тосхондо эмхидхэгдээ. Нижнеангарскда санитарна авиациин филиал байгуулагдаба. Эмнэлгын туһа хүргэхын тула республиканска больницын дэргэдэ гурбан тусхай бүлэг байгуулагдажа, тэрэнэй бүридэлдэ дээдэ мэргэжэлтэй эмшэлэгшэд оруулагдаа.

Д. Д. ГАРМАЕВ.

ГДР-эй ЭРДЭМТЭН—МАНАЙ АЙЛШАН

Магдебургын техническэ дээдэ һургуулиин (институт) инженер-доктор (техническэ эрдэмэй кандидат, доцент) Гролик Гельмут СССР ГДР хоёрой хоорондо мэргэжэлтэдые андалдаха талаар Зүүн Сибириин технологическа институт һаяхан ерэжэ, институдай багшанар болон студентнэртэ лекцинүүдые ород хэлэн дээрэ уншаһан байна. Нүхэр Гролик Гельмут ГДР-эй арадай гэгээрэл тухай, эрдэм, техникын талаар манай гүрэнүүдэй хоорондохи холбоон тухай хөөрөө. Мүн институдай багшанарай урда һонирхолтой лекци уншаһан байна.

Зүүн Сибириин технологическа институдай коллектив ГДР-һээ ерэһэн эрдэмтэдэ номин хүхэ Байгал далайгаа, Улаан-Үдынгөө түүхэтэ болон дурасхаалта газарнуудые харуулаа.

Хэдэн жэлэй урда тэрэ технологическа институдай чаукын талаар проректор, техническэ эрдэмэй кандидат, доцент А. А. Холодкова ГДР ошожо ерээ һэн.

Манай корр.

Ю. А. ГАГАРИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ ЛАГЕРЬТА

Юрий Алексеевич Гагаринай нэрэмжэтэ пионерлагерьта түрүүшын сезон эхилбэ. «Рассвет» лагерь Загаран тосхонһоо дүрбэн километрэй зайда, нарһан тужын захада оршодог. Гурбан зууһаа үлүүтэй үхибүүд арбан отряд болож бүридэнхэй.

Хашаань сагаадагданхай, досоонь ариг сэбэр. Үхибүүд асфальт харгынуудаар гэшхэлэлдэнэд. Космонавтнуудай дүрэ зурагууд үхибүүдэй анхарал татана. Дэлхэйн эгээ түрүүшын космонавт Ю. А. Гагаринай зурагай ойро эзэлүүдгүй зогсожо, замбуулин тухай хөөрэлдэхэ юм. Сэсэгүүдэй клумбанууд жэрылдэнхэй, бүришье гоёор харагдана. Стенднүүд, плакадууд, хүнэй анхарал татана.

Пионерскэ дружинын совет эмхидхэгдээ. Отрядна булангууд гоёон шэмэглэгдэнэ. Ханын газетэ гарана, Үдэртөө хоёр дахин кинофильм харуулагдана.

Һаядаа үхибүүд аяншалгада ябаха.

Ф. СТЕПАНОВ.

ШЭНЭ ХҮҮРГЭ

Н. П. Шутелевай бригада барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын хүдэлмэришэдэй дунда түрүү юм. Уоян—Северомуйск гэжэ авто-харгы бариха хэрэгтэ али бүхы туһаламжын ажал тус бригада хэнэ.

Сикили гэжэ горхон дээгүүр модон хүүргэ болзорһоонь арбан хоногоор урид барижа дүүргээд, түрүү зэргэдэ ябаһанаа дахин баталба.

А. КУКЛИН,
манай корр.
Хойто-Байгалай аймаг.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 27-һоо 30 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.30—Үхибүүдтэ — «Страна веснушек». 10.00—«Адрес: театр»—эстрадын программада Аркадий Райкин хабаадалсаха.

«Орбита» 11.25—«Дуун, романс, вальс». 11.50—Забһарлалга. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Номой таг». 13.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00—«Квака-задавака» — мультфильм. 14.20—«Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14.50—«Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 15.50 — Концерт (үнгэтэ). 16.20—«Уласхоорондын һонин». 16.50 — «Мустанг-иноходец»—уран һайханай фильм. 18.00—«Время». 18.30 — —Забһарлалга. 18.40 — «Балет тухай» (үнгэтэ). 19.55 — «Хүдөөгэй час». 21.00—Шэнэ һонин. 21.15 —«Танай гэртэ» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 21.55—«Үнэн зүрхэнһөө». Саратовска областиин Балаково хотын ажалшадтай уулзалга (үнгэтэ). 23.50—Забһарлалга. 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.25—«Комсомол, шинии орденууд!»—телефильм. 13.25 — «Старые воробьи»—телефильм. 14.30—Үхибүүдтэ — «Лягушка и эдельвейс» — телефильм. 15.05—«Обещание счастья»—телефильм. 16.10 —«Мертвые души»—телевизионно зүжэг. 18.40—«20-һоо алгаад...» — эстрадын шэнжэлэл.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Үхибүүдтэ—фильм». «А крепость была неприступная». 13.15—«Манай концерт» (үнгэтэ). 13.30—«Уран шүлэг». П. Антокольский. Түрэһөөр 80 жэлэйнь ойдо. 14.20—«Арадай уран бэлиг». 15.05—«Би Русь тухай дуу зохёоголби»—баримтата фильм. 15.25—«Красное и черное» —уран һайханай олон серитэй фильм (4-дэхи сери, үнгэтэ). 16.30—**«Социалис мүрысөөнэй дабшаса»** СССР-эй загаһанай ажахын министр А. А. Ишков дамжуулгада хабаадалсаха. 17.15—А. Петровой хүгжэм. Ленинградай артистнар гүйсэдхэнэ (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30—Забһарлалга. 18.40—«Красное и черное» (4-дэхи сери). 20.20—«Уран шүлэг». П Антокольский. 21.00 — Шэнэ һонин. 22.10 — **«Социалис мүрысөөнэй дабшаса»** СССР-эй загаһанай ажахын министр А. А. Ишков дамжуулгада хабаадалсаха. 22.55—«Красное и черное» (4-дэхи сери). 24.00 —«Время».

ВТОРНИК, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.00—«Ханинарта бэлэгүүд». «Үхибүүдэй уран гар» (үнгэтэ). 11.50—Забһарлалга. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Онтохонууд». 12.25—«Суворов»—уран һайханай фильм. 14.10 —«Түрэл орон соогуур». Туркменийн ССР (үнгэтэ). 14.40—Гүрэнэй Кубаниин хасагуудай арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 15.25—«Красное и черное» (5-дахи сери). 16.35 — «Тосхон ажал хэрэгүүд ба шиидхэхэ асуудалнууд». 17.05 — СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт (үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—Забһарлалга. 18.40 —«Красное и черное» (5-дахи сери).

Улаан-Үдэ. 19.50—Телевизионно һонин. 20.10 — «Альтаир»—аха классайхидай клуб. 20.50—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар) 21.10—«Талын галнууд» тележурнал (буряадаар).

«Орбита». 22.10—«Тосхон: ажал хэрэгүүд ба шиидхэхэ асуудалнууд». 22.50—«Красное и черное» (5-дахи сери). 24.00—«Время». 00.30—«СССР-эй арадуудай дуу, хатар» (үнгэтэ). 01.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Шахтер» (Донецк)—ЦСКА.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.15—«Уласхоорондын шэнжэлэл». —18.35—«Нүхэр хүдэлмэришэн». 19.00—«Манай айлшан—Совет Армиин Улаан Тугта ансамбль».

«Орбита». 19.50—«Д. Шостакович». «Скрипкэ ба фортепианын наадаха соната» (үнгэтэ). 20.20—Социалис оронуудай телевидениин баримтата фильмүүд харуулагдаха. 21.15—СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт (үнгэтэ).

СРЕДА, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05—«Хүхюун мүрысөөнүүд» (үнгэтэ). 11.50—Забһарлалга. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10 «Үхибүүдтэ—фильм». «Кортик» (1-дэхи сери, үнгэтэ). 13.20 — «Зураг бүхэндэ—наран!» (үнгэтэ). 13.35—«Хүгжэмтэ абонемент» (үнгэтэ). 14.05—«Эб этэй замаар, хани харилсаанай замаар»—баримтата фильм (үнгэтэ). 15.05—«Манай Лермонтов» (үнгэтэ). 15.55 —Р. Шуман. «Вариацинууд» (үнгэтэ). 16.05 — «Баатаршалга» (үнгэтэ). 16.35—В. Суглобов. «Персональное дело» теле-зүжэг (үнгэтэ). 18.00—«Время».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Факел»—залуушуулай программа. 19.10—Телевизионно һонин. 19.30—**«Социалис мүрысөөнэй дабшаса».**

«Орбита». 20.00 — «Эб этэй замаар, хани харилсаанай замаар»—баримтата фильм (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ һонин. 21.15—«Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 21.25—«Хүгжэмтэ абонемент». 21.55—«Баатаршалга» (үнгэтэ). 22.25—Р. Шуман. «Вариацинууд» (үнгэтэ). 22.35—В. Суглобов. «Персональное дело» — теле-зүжэг (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40—Футбол. «Шахтер» (Донецк) — ЦСКА. 19.30 — «Угалзанууд» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00—«Түүдэг»—тележурнал (буряадаар). 20.20—«Танай бэшэгүүдээр». 20.45—Телеочеркнүүдай программа

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Республикын ажалай үдэр» — суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Шэнэ юумэ үүсхэгшэдтэ — инженерно туһаламжа» — Н. Мальцевай статья. «Заяанай табисуур»—Эр. Улановай очерк (үргэлжэлэлынь гурбадахи хуудаһанда). «Хайхарамжагүйн түлөө хэһээлтэ»—И. Тыжебровэй статья. Түрэл орон доторнаа.

Гурбадахи хуудаһанда. «Эб найрамдалай жасада — Буряадай эхэнэрнүүд» — В. Балдановагай статья. Түби дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һонин» — суглуулбари. Уншагты, һонирхохол байхат. Телевидениин долоон хоногой программа.

САГАИ УЛАРИЛ

Июниин 27-һоо июлиин 1 болотор нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Зарим нютагуудта бороо орохо, аадарлажа болохо, 28—29-дэ шэнэг нойтон унахагүй. Баруун тээһээ 5—10 метр хүсэтэйгөөр, аадарай үедэ 10—15 метр хүсэтэйгөөр палхилха. Һүниндөө 6—11, үдэртөө 21—26 градус дулаан байха. Байгал шадарай нютагуудаар, хойто аймагуудаар һүниндөө 2—7, үдэртөө 17—22 градус дулаан байха.

Редакторай орлогшо **П. Н. НИМАЕВ.**

Манай адрес, телефонууд:

Индекс 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телефоны: редактора -2-54-54, приёмная—2-54-93, зам. редактора—2 68-08, зам. редактора—2 62 62, отв. секретаря—2-50-52, секретариат—2 66-76, отделы: партийной жизни—2 60 91, сельского хозяйства — 2-64-36 2-63-86 пропаганды и агитации — 2-56-32 промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта—2 69-58, культуры и школ— 2-60-21 писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05 общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95 фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00662. Заказ № 015919.